

Sint-Niklaas, 16 december 2002

Aan de Vlaamse Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting
Mw. Dua Vera
Kabinet van Minister Vera Dua
Alhambragebouw
Emile Jacqmainlaan 20,
1000 Brussel

Beroep tegen het besluit van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad Oost-Vlaanderen, houdende het deels verlenen en deels weigeren van de vergunning aan de cvba Intercommunale Vereniging voor Huisvuilverwerking Midden-Waasland, Vlyminckshoek 12, 9100 Sint-Niklaas voor het veranderen door wijziging en uitbreiding van een inrichting, gelegen op de percelen kadastraal bekend onder Sint-Niklaas, Afdeling 1, Sectie A, Perceelnummer 920/c, aan de Vlyminckshoek 12, 9100 Sint-Niklaas

Dit beroep telt 33 bladzijden

Referte Besluit van de Bestendige Deputatie Oost-Vlaanderen : 082/46021/112/1/A/5/SQ/GN
Besluit genomen op 31 oktober 2002

Bijlagen :

- betalingsbewijs dossiertaks
- attest van aanplakking

Op 31 oktober 2002 heeft de Bestendige Deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen aan MI-WA te Sint-Niklaas een vergunning verleend om een inrichting te exploiteren aan de Vlyminckshoek 12, 9100 Sint-Niklaas met als voorwerp : veranderen door wijziging en uitbreiding van een huisvuilverwerkingsinstallatie, voor de ondergrondse, enkelwandige dieseltank van 10.000 liter en het lozen van huishoudelijk afvalwater in oppervlaktewater. Ook wordt vergunning verleent om een inrichting te exploiteren met als voorwerp het wijzigen en het uitbreiden van een huisvuilverwerkingsinstallatie.

Deze milieuvergunning werd toegekend voor een periode van 20 jaar vanaf 1 januari 2003 in ruil voor het schrappen van de actueel geldende milieuvergunning met behoud van een aantal inrichtingen als bestaande inrichtingen. (Zie Besluit Bestendige Deputatie blz. 7)

De nieuwe milieuvergunning heeft betrekking op onder meer :

- de opslag en overslag van huishoudelijk afval
- een Regionaal Overslag Station (ROS): de opslag en overslag van de recupelfractie AEEA (afgedankte elektrische en elektronische apparatuur)
- de tijdelijke opslag en overslag van beperkte fracties (landbouwfolie, metaal, ...)
- de opslag en mechanische behandeling van bedrijfsafvalstoffen, grof huisvuil, houtafval en snoeihout.

De nieuwe milieuvergunning staat los van een reeds eerder aan MI-WA verleende vergunning geldig tot 13 april 2008 voor de uitbating van een containerpark (besluit van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad Oost-Vlaanderen van 17 december 1998). Dit containerpark is gelegen juist naast de nieuw vergunde inrichting.

Kort samengevat zullen de afvalactiviteiten op de site van MIWA verder groeien, maar enkel met dit verschil dat afvalverbranding vanaf 1 januari 2003 uitgesloten wordt. De site van MIWA is gelegen in het centrum van Sint-Niklaas, omgeven door woongebied.

Daarom tekenen we beroep aan tegen de vergunde activiteiten die overlast bij de omwonenden zullen veroorzaken (geluids- en geurhinder en het vrijkomen van giftige stoffen) zijnde :

- het drukke verkeer aan de in- en uitgang van MI-WA, met verbinding aan de vlyminckshoekstraat
- het verder gebruik van de afvalbunker als overslag voor restafval van huishoudelijk afval en KMO-afval
- het shredderen (vermalen) van hout waarbij giftige stoffen vrijkomen
- het lozen van (bedrijfs)afvalwater in oppervlaktewater

Wij verzoeken uitdrukkelijk de intrekking van de vergunning voor de hierboven opgesomde activiteiten. Te meer omdat wij vinden dat de uitbouw van een regionaal afvalverwerkingscentrum (waarvoor voor 20 jaar vergunning werd verleend) midden in een woongebied gelegen, op minder dan twee kilometer van het stadscentrum, totaal onverantwoord is. En te meer dat er op minder dan 15 km afstand van de site van MI-WA er een grootschalig afvalverwerkingsbedrijf bestaat, nl INDAVER, gelegen in industriegebied en die dezelfde afvalverwerkingsmogelijkheden biedt dan MI-WA én met beter uitgeruste installaties.

Het onnodige creëren van een op zeer kleine schaal werkende afvalverwerkingsinrichting betekent dat het risico voor gezondheidsproblemen onnodig vergroot wordt. Werken op kleine schaal betekent ook dat weinig kan geïnvesteerd worden in degelijke filterinstallaties en in milieuvriendelijke infrastructuur. Dit is in het verleden reeds gebleken met kleine afvalverbrandingsovens in Vlaanderen die onvoldoende investeringen konden doen om degelijke filterinstallaties te plaatsen. Dit was ook het geval bij de voormalige MIWA-afvalverbrandingsoven (55.500 ton/jaar capaciteit). Voor deze oven was het voor de exploitanten onmogelijk om een denoxfilter te betalen. Dit was juist de reden voor het Hof van Beroep te Gent om deze afvalverbrandingsinstallatie te sluiten.

De vergunningverlenende overheid – en dus ook U als bevoegde minister in het kader van huidig beroep – kan op elk ogenblik (en dus a fortiori in het kader van de behandeling van een uitbreidingsaanvraag) de (basis)vergunningsvoorwaarden wijzigen of aanvullen.

Wij verwijzen hiertoe naar het basiswerk 'Overzicht van het Belgisch Milieurecht', 4de editie 1999, auteur W. Lambrechts, Kluwer, 1999.

Prof Lambrechts schrijft in zijn handboek (pag. 164, in fine) :

"Een milieuvergunning zal in ieder geval de algemene en sectorale voorwaarden moeten eerbiedigen die voor iedereen gelden die in een bepaalde bedrijfssector actief is. Maar daarnaast kan de vergunningverlenende overheid bijzondere voorwaarden opleggen met het oog op de bescherming van de mens en het leefmilieu.

Het is zelfs mogelijk om in de lopende vergunning opgelegde voorwaarden te wijzigen of aan te vullen".

Hij verwijst hiertoe naar twee wettelijke bepalingen :

a. Art. 21 van het Milieuvergunningsdecreet : 'de bevoegde overheid kan steeds bij gemotiveerde beslissing, ambtshalve of op verzoek van de adviesverlenende overheidsorganen van de exploitant van de personen bedoeld in art. 24 par. 1, 5de, (i.e. elke natuurlijke of rechtspersoon die tengevolge van de vestiging en de exploitatie van de inrichting rechtstreeks hinder kan ondervinden, alsook elke rechtspersoon die zich de bescherming tot doel heeft gesteld van het leefmilieu dat door deze hinder kan worden getroffen), de door haar opgelegde vergunningsvoorwaarden wijzigen of aanvullen. Behalve wanneer zij zelf het initiatief tot wijziging of aanvulling heeft genomen, wordt vooraf het advies van de door de Vlaamse overheid aangeduide overheidsorganen ingewonnen.

De bevoegde overheid is diegene die in eerste aanleg bevoegd is., tenzij een hogere overheid één of meer van de lopende vergunningen heeft verleend of de vergunningsvoorwaarden ervan heeft gewijzigd. In dat geval is deze hogere overheid bevoegd.

Indien na aanmaning door de Vlaamse Regering de bevoegde overheid, niet of onvolkomen optreedt, of **indien er ernstig gevaar dreigt voor de mens en het leefmilieu**, kan de Vlaamse Regering de vergunningsvoorwaarden wijzigen of aanvullen'.

b. Art. 45 Vlarem I : 'De overheid die de laatste lopende vergunning heeft verleend of de milieuvergunningsvoorwaarden heeft gewijzigd, kan bij gemotiveerde beslissing de in de lopende definitieve vergunning(en) opgelegde voorwaarden wijzigen of aanvullen :

- ambtshalve
- op verzoek van de in art. 20 vermelde adviesorganen in zoverre deze bevoegd zijn voor adviesverlening mbt bedoelde inrichting
- op verzoek van de exploitant
- op verzoek van elke natuurlijke of rechtspersoon die tengevolge van de vestiging en de exploitatie van de inrichting rechtstreeks hinder kan ondervinden
- op verzoek van elke rechtspersoon die zich de bescherming tot doel heeft gesteld van het leefmilieu dat door de hinder tengevolge van de vestiging en de exploitatie van de inrichting kan worden getroffen.

(*) Zowel de milieuvergunning [rubriek C. Bijzondere Milieuvorwaarden - punt 22 b) : 'de exploitant dient er steeds voor te zorgen dat binnen alle afdelingen van zijn bedrijf de beste technologieën worden aangewend ter voorkoming of beperking van emissies] als VLAREM II [art. 4.1.2.1. VLAREM II met definiëring van het begrip in art. 1.29 VLAREM I] voorzien in de verplichting voor de exploitant om bij de uitbating steeds gebruik te maken van de **'best beschikbare technieken'**.

Bij de uitbating van de vergunde inrichting voor de verwerking van restafval én het shredderen van hout wordt geen gebruik gemaakt van de best beschikbare technieken.

Bovendien bepaalt art. 5.2.5 van het VLAREA [B.VI.Reg. 17.12.1997 tot vaststelling van het Vlaams Reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer; B.S., 16.04.1998] dat het verboden is de volgende afvalstoffen te verwijderen door verbranding **met ingang van 01.07.1998** :

- a) selectief ingezameld oud papier en karton;
- b) selectief ingezamelde glazen verpakkingen;
- c) selectief ingezamelde metalen verpakkingen;
- d) selectief ingezamelde kunststofflessen en kunststofverpakkingsafval;
- e) selectief ingezamelde drankverpakkingen;
- f) selectief ingezameld groenafval;
- g) selectief ingezameld groenten-, fruit- en tuinafval (GFT).

terwijl **met ingang van 01.07.2000** de volgende afvalstoffen niet meer mogen worden verbrand :

- a) ongesorteerde bedrijfsafvalstoffen;
- b) ongesorteerde huishoudelijke afvalstoffen

Deze VLAREA richtlijnen worden niet nageleefd (MIWA zal na 1 januari 2003 nog steeds ongesorteerd huishoudelijk afval en aan huishoudelijk gelijkgesteld ongesorteerd bedrijfsafval aanvaarden om te worden verbrand in een huisvuilverbrandingsoven)

Het verbranden van ongesorteerd huishoudelijk afval, zonder ondermeer voorafgaande verwijdering van de GFT-fractie, is derhalve een flagrante schending van het VLAREA.

De taak van MIWA bestaat uit de “verwerking” van afval, wat meer omvat dan louter “verbranden”. Hoewel het juist is dat de ophaling van het huisvuil niet tot de taakomschrijving van MIWA behoort, weegt op haar dus wel de verplichting om het haar aangeboden afval te selecteren zodat zij kan nazien op de naleving van bovengemelde bijzondere uitbatingvoorwaarde. Zij mag enkel dat afval voor verbranding aanvaarden in de mate dat een hergebruik of recyclage niet haalbaar is tegen een algemeen aanvaarde prijs.

De verwerkingskostprijs voor GFT bedraagt ongeveer 2.800 BEF/ton (70€) terwijl verbranden meer dan 4.000 BEF/ton (100€) kost.

Het stedelijk afvalstoffenplan voorziet niet in de gescheiden ophaling van GFT (Groente, fruit en tuinafval), zodat deze fractie zoals op heden het geval is verder zal worden verbrand in een afvalverbrandingsoven. Er zijn onmiddellijke alternatieven voorhanden in de vorm van een samenwerking met de intercommunales DDS en INTER-LEUVEN, die beschikken over composteringsinstallaties.

Het verder (laten) verbranden van GFT-componenten is dus een flagrante inbreuk op de milieuwetgeving.

In het nieuwe uitvoeringsplan voor huishoudelijke afvalstoffen wordt voor het huishoudelijk restafval gekozen voor behandeling in scheidings- en gistinginstallaties vooraleer verbrand te worden in een afvalverbrandingsinstallatie. MI-WA tracht dit plan te omzeilen door de bouw van een zeer primitief systeem van uitsortering voor het KMO-afval en grof huisvuil. **Een systeem dat zeker niet beantwoordt aan best beschikbare techniek én dat normalitair geen oprichtingsvergunning zou krijgen van OVAM.** Het primitieve systeem van MI-WA bestaat erin dat door middel van twee grijpers van op een sorteerband specifieke fracties worden uitgesorteerd (bv. hout, metaal, plastic folies, matrassen, ... echter geen GFT). **Dit systeem lijkt op de grijpers van een lunapark op een kermisattractie** en lijkt geenszins op de scheidings- en gistinginstallaties die nu op grote schaal in Vlaanderen gebouwd worden.

Ook de overslag van huishoudelijk restafval zal voor problemen zorgen. Naast het feit dat uit dit restafval geen gft-fractie verwijderd werd (zie hierboven) zal dit voor de omwonenden heel wat problemen blijven veroorzaken. Aan- en afvoer van vrachtwagens en reukhinder omdat de poorten niet gesloten worden. De poorten voor de stortbunker zijn reeds lang uitgerust met deuren die automatisch open en toegaan, maar deze poorten worden door de MI-WA directie regelmatig opengezet, zagezegd om schade van de poorten door in- en uitrijdende vrachtwagens te voorkomen. Dat er hierdoor regelmatig geurhinder was, is én zal zijn lijkt me logisch. Tot op heden gaf MI-WA geen gevolg aan aanmaningen om de deuren permanent op automatisch te zetten.

Gezien het nu om huishoudelijk restafval gaat dat niet meer continue verbrand zal worden, dus ook niet altijd continue leeg gemaakt zal worden, **bestaat het gevaar in de stortbunker op besmettingen als gevolg van de stockering van het restafval**. In de vergunning werd aan dit probleem totaal geen aandacht besteed. Desinfectie en het volledig leeg maken van de stortbunker op regelmatige tijdstippen is niet meer dan een primaire gezondheidsnoodzaak.

In de vergunning werd ook geen maximum hoeveelheid bepaald voor de overslag van huishoudelijk restafval (rubriek 2.1.2 (1) , noch voor de opslag van afvalstoffen niet aan een verwerking van afvalstoffen verbonden (rubriek 2.1.1. (1). Voor deze activiteiten kan MI-WA zich onbeperkt ontplooiën tot een grootschalig primitief afvalverwerkingscentrum. In de aanvraag is uitdrukkelijk vermeld door MI-WA dat de installatie tot doel heeft de door de stedelijke/gemeentelijke diensten en/of private partners opgehaalde afvalstoffen over te slaan of verder te selecteren d.m.v. mechanische installaties.

Drie van de vijf MI-WA vennoten (Stekene, Sint-Gillis en Temse) hebben reeds besloten om geen gebruik te maken van de opslag en overslag bunker van MI-WA. Zij gaan hun restafval rechtstreeks bezorgen aan de 15 km verder gelegen afvalverbrandingsinrichting van INDAVER. Omdat de stad Sint-Niklaas en de gemeente Waasmunster geen rechtstreeks gebruik willen maken van de 15 km verder gelegen faciliteiten van de afvalverbrandingsinrichting INDAVER willen deze twee gemeenten een overslag bunker exploiteren op de MI-WA site. **Alle logica om toch een overslag bunker te exploiteren op de MI-WA site is zoek als men de begroting van huisvuilverwerking restafval 2001-2009 van MI-WA leest. Hieruit blijkt duidelijk dat de huisvuilverwerking met gebruik van de overslag tot 30.000.000 BEF (750.000€) meer zal kosten dan huisvuilverwerking zonder gebruik van deze overslag.** Hieruit blijkt duidelijk dat de overslag functie voor huishoudelijke afvalstoffen, KMO-afval en groot vuil niet voorzien zijn uit economische overwegingen, wel door politieke overwegingen. De Sint-Niklase bewoners worden op deze wijze onnodig op kosten gejaagd. De omwonenden van MIWA werden reeds 30 jaar geconfronteerd met overlast van de MI-WA afvalverbrandingsoven, en werden geconfronteerd met een uitgebreid gamma van gezondheidsgevolgen. Waarom dezelfde omwonenden van MIWA nog voor 20 jaar onnodige overlast moeten blijven dulden door onder meer deze overslagfunctie (die zelfs niet in hoeveelheid begrensd werd) grenst aan het onbegrijpelijke.

Nog meer onbegrijpelijk is de bouw van een nieuwe breekinstallatie voor hout. Diverse houtsoorten, die als toxisch dienen geklasseerd te worden, gaan geshredderd (vermalen) worden. De giftigheid van het hout wordt veroorzaakt door onder meer de op het hout aanwezige houtbehandelingsproducten en de gebruikte lijmen in multiplexplaten en vezelplaten. Door het vermalen van dit hout komen tal van toxische stoffen vrij die de gezondheid ernstig kunnen aantasten. De filterinstallatie die hiervoor gebruikt wordt (benevelen, stof en koolfilter) is primitief en totaal ontoereikend. Een degelijke, beantwoordende aan de bbt filterinstallatie, kan niet betaald worden door de kleinschaligheid van deze MI-WA shredderinstallatie. In de vergunningsaanvraag hebben wij ook geen enkele studie van MI-WA teruggevonden over het gevaar van het shredderen van hout, welke toxische stoffen hierbij vrijkomen en over de best beschikbare filterinstallatie. Ook over de voorzorgen die werknemers die in deze ruimte werken zouden moeten nemen wordt niets gemeld. Wat er exact gebeurt met de toxische stoffen in het water van de verneveling is een raadsel : lozen in het oppervlaktewater? In ieder geval voldoet de voorziene zuiveringsinstallatie niet om deze toxische stoffen uit het water te verwijderen. Nogmaals willen we herhalen dat 15 km. verder, bij het afvalverwerkingsbedrijf INDAVER een degelijke uitgebreide shredderinstallatie voor handen is, maar dat het stadsbestuur van Sint-Niklaas hier geen gebruik van wenst te maken. . De omwonenden van MIWA werden reeds 30 jaar geconfronteerd met overlast van de MI-WA afvalverbrandingsoven, en werden

geconfronteerd met een uitgebreid gamma van gezondheidsgevolgen. Waarom dezelfde omwonenden van MIWA nog voor 20 jaar onnodige overlast moeten blijven dulden door deze shredderinstallatie grenst aan het onbegrijpelijke. Wat betreft het plaatsen van filterinstallaties is MI-WA niet aan zijn proefstuk toe. Ook in het verleden weigerde MI-WA aangepaste filterinstallaties te plaatsen voor de afvalverbrandingsoven. Bv. werd de dioxine-norm te laat behaald, de steunbranders werden te laat geplaatst en dit enkel onder dwang van de milieu-inspectie en MIWA weigerde pertinent de plaatsing van een denoxfilter voor de afvalverbrandingsoven. Juist omwille van deze halsstarrige weigering om de best beschikbare techniek te gebruiken werd MI-WA door het Hof van Beroep veroordeeld om de afvalverbrandingsoven te sluiten. Dat de provinciale deputatie uitgerekend aan MIWA (met dezelfde directie) vergunning verleend voor de bouw van een shredderinstallatie waarbij diverse toxische stoffen vrijkomen is, in het licht van het voorgaande, voor ons omwonenden onbegrijpelijk en onverantwoord. De verkeerde inschatting van de gevaren van het shredderen van houtafval blijkt duidelijk uit het milieu-aanvraagdossier. Geen enkel mogelijk gevaar wordt hier gemeld. **Ingevolge een waslijst van milieuovertredingen, ivm met de uitbating van de MIWA-afvalverbrandingsoven, heeft de onderzoeksrechter van het parket van Dendermonde op 4 december 2002 laten weten dat onder meer de voorzitter Jo De Cuyper en de directeurs van MI-WA (Vermeulen en Verlaeckt) verwezen worden naar de correctionele rechtbank. Het is in deze dan ook duidelijk dat de huidige MI-WA directie onbekwaam is om installaties te beheren die gezondheidsrisico's inhouden.**

Wij verzetten ons ook uitdrukkelijk tegen de lozing van het afvalwater in het oppervlaktewater (De Molenbeek). Juist 100 meter stroomafwaarts, van de plaats waar door de stedelijke waterzuiveringsinstallatie gezuiverd water in de Molenbeek gebracht wordt, gaat MIWA zijn verontreinigd afvalwater lozen. Dit is waanzin, te meer omdat MIWA kan aansluiten op het openbare rioleringsstelsel en zo kan gebruik maken van de stedelijke waterzuiveringsinstallatie. De stedelijk waterzuiveringsinstallatie bevindt zich naast de MIWA-site. Het afvalwater van MIWA niet laten zuiveren door deze nabijgelegen waterzuiveringsinstallatie is in deze tijd onbegrijpelijk en draagt onnodig bij tot de vervuiling van de Molenbeek.

Verder blijven de terreinen van **MIWA onvoldoende afgesloten voor het publiek** (vrije toegang) en is er geen aparte ingang voorzien voor het publiek dat het containerpark bezoekt.

Het groen scherm rond de afvalverbrandingsoven (en dus de plaats waar ook de nieuwe installaties zullen komen) moest volgens de milieuwetgeving reeds jarenlang gerealiseerd zijn. Dit item werd nogmaals opgenomen in de nieuwe milieuvergunning, maar tot op heden heeft MIWA dit groenscherm niet volledig gerealiseerd en is MIWA ook niet ingegaan op de verzoeken van de hogere overheid om dit groenscherm te voltooien.

Zo ook moest volgens de milieuwetgeving bij de exploitatie van de afvalverbrandingsoven de oprijlaan voorzien zijn van een oprijweg en een gescheiden afrit. Ook dit heeft MIWA tot op heden niet laten uitvoeren, ondanks herhaaldelijk aandringen van de hogere overheid. Het op- en afrijden van voertuigen gebeurt nog steeds over één en dezelfde smalle rijstrook. Het is dezelfde smalle rijstrook die ook gebruikt wordt voor het door MIWA-geëxploiteerde containerpark. Gevolg : reuze-opstoppingen. Vrachtverkeer dat MI-WA wil verlaten maar niet kan omwille van voertuigen of vrachtwagens bestemming containerpark die de weg willen oprijden. **Met soms totale chaos tot gevolg.** Ook de af- en oprij van MIWA en het containerpark aan de Vlyminckshoekstraat zorgt voor enorme verkeersoverlast op deze straat. De Vlyminckshoekstraat behoort dat de drukst bereden uitgangsweg van de stad Sint-Niklaas (provinciale weg Sint-Niklaas - Hulst). Het verkeer is hier de laatste jaren enorm toegenomen. De Vlyminckshoekstraat bestaat slechts uit een baan met twee rijstroken met aan weerszijden een fietspad. Het knooppunt met

deze straat en de in- en afrit van MIWA zorgt nu reeds voor enorme verkeerschaos. **MIWA heeft in haar milieuaanvraag enkel gewag gemaakt van de vrachtbewegingen voor de nieuw aangevraagde installatie (zie bij hinder door lawaai, trillingen en stralingen). In deze milieuaanvraag is geen melding gemaakt van het verkeer van en naar het containerpark, noch van de verkeersdrukte in de Vlyminckhoekstraat. Er werd geen verkeersstudieplan opgemaakt.** Niet alleen de verkeersdrukte op zich (en de onveiligheid van de fietsers op het fietspad van de Vlyminckhoekstraat richting Sint-Niklaas) vormen een probleem, ook **de uitlaatgassen van het rijdend verkeer én het verkeer dat in de file staat te wachten vormen een bijkomende bedreiging voor de gezondheid van de omwonenden.** Dit is nogmaals de bevestiging dat het uitbouwen van een regionaal afvalverwerkingscentrum op deze plaats, tussen woongebieden, niet kan, zonder bijkomende bedreiging voor de gezondheid van de omwonenden, die zoals eerder gesteld, reeds sterk is aangetast door 30 jaar afvalverbranding! De verkeersdrukte van en naar het containerpark zal in de toekomst zeker nog toenemen (alleen al door het toenemend aantal producten dat kan aangeboden worden) alsook het verkeer in de Vlyminckhoekstraat zal in de toekomst verder toenemen, zoals de evolutie van de verkeersdrukte in het verleden liet zien. Op deze wijze stevenen we hier op een totale chaos-situatie zowel op de op- en afritlaan van MIWA, als in de Vlyminckhoekstraat.

Omdat in de milieuaanvraag niet beschreven is welke giftige stoffen vrijkomen (aard, hoeveelheid, gevolgen voor het milieu) van de diverse afvalverwerkingsactiviteiten (shredderinstallatie, stortbunker) én van de voertuigen (vrachtwagens en particulieren voor het containerpark), kan door de milieuverlenende overheid geen vergunning verleent worden voor deze afvalverwerkingsactiviteiten. **De vergunning verlenende overheid kan immers, door het ontbreken van gegevens over het vrijkomen van giftige stoffen, geen oordeel vellen of deze activiteiten al dan niet hinderlijk zijn voor het milieu en de leefomgeving.** Met ander woorden, er kan totaal niet nagegaan worden of deze vergunning in overeenstemming is met de grondwet, meer bepaald met artikel 23. Art. 23 geeft eenieder (dus ook de omwonenden van MIWA) het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu.

Ook ontbreekt de gedetailleerde procesbeschrijving van de giftige stoffen die vrijkomen. Er is geen studie hierover aanwezig in de milieuaanvraag. Weliswaar zijn de aangevraagde activiteiten niet MER-plichtig maar dat betekent niet dat de vergunningverlenende overheid de milieurisico's niet moet kennen en evalueren. Immers juist om deze milieu- en gezondheidsrisico's vooraf te kunnen beoordelen werd de milieu-wetgeving geïmplementeerd.

Zoals eerder gemeld zijn de op te richten shredderinstallatie, sorteerinstallatie én overslag primitief ontworpen. Ook de aanvoer en afvoer door vrachtwagens moet over één en dezelfde rijstrook gebeuren, in combinatie met de trafiek van het containerpark. Hierdoor komen nutteloos giftige stoffen vrij uit de uitlaten van de vrachtwagens en auto's die dikwijls in file moeten wachten. Er werd ook geen studie gemaakt over de cumulatieve impact van :

- de historische vervuiling van de MI-WA afvalverbrandingsoven
- het vrijkomen van giftige stoffen bij de overslag van restafval (waaronder een aanzienlijke hoeveelheid giftig vermengd zit)
- de bacteriële verontreiniging door het gebruiken van de overslag
- het vrijkomen van giftige stoffen door het shredderen van hout
- de uitlaatgassen van :
 - o De vrachtwagens die vrachten aan en afvoeren
 - o De voertuigen voor het containerpark
 - o De drukste straat van Sint-Niklaas, nl de Vlyminckhoekstraat waar de op- en afrit van MIWA op uitmond (op ong. 200 m van de vergunde inrichting).

Nogmaals, al deze zaken zijn niet bekeken in de milieuvergunningaanvraag. Op zijn minst kan men zeggen dat de milieuvergunningaanvraag amateuristisch is opgesteld op zulke wijze dat er absoluut geen inschatting mogelijk is van de risico's voor milieu en omwonenden. Ook de risico's voor verkeers-chaos zijn niet bekeken. Nu reeds komt het geregeld voor dat de politie moet opgeroepen worden om de verkeersknoop op de op- en afrit van MIWA te ontwarren.

Bij dit alles is ook duidelijk dat het voorzorgsbeginsel totaal niet gerespecteerd wordt. Als men geen studie geeft over welke giftige stoffen er vrij komen, kan men ook het voorzorgsbeginsel niet toepassen nl. milieu-schade voorkomen, eerder dan milieu-schade achteraf te moeten herstellen.

Het zgn. 'voorzorgsbeginsel', is in ons materieel recht geïncorporeerd ingevolge :

- art. 1.2.1., § 2 van het Decreet van de Vlaamse Raad van 05.04.1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid [B.S., 03.06.1995, gewijzigd bij het Decreet van 19.04.1995 tot aanvulling van het Decreet van 05.04.1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende bedrijfsinterne milieuzorg, B.S., 04.07.1995, err. B.S., 27.10.1995, en bij Decreet van 08.07.1996, B.S., 14.10.1996]. Luidens dit artikel streeft het milieubeleid op basis van een afweging van de verschillende maatschappelijke activiteiten naar een hoog beschermingsniveau.

Het milieubeleid berust onder meer op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, het standstill-beginsel en het beginsel dat de vervuiler betaalt. Art. 1.2.1. §3 van het Decreet voegt daar nog aan toe dat deze beginselen moeten worden geïntegreerd in het bepalen en uitvoeren van het beleid van het Vlaamse Gewest op andere gebieden.

In de memorie van toelichting bij het decreet van 05 april 95 wordt gesteld dat besluiten van de overheid overeenkomstig art. 159 van de Grondwet marginaal aan het voorzorgsbeginsel dienen te worden getoetst [Memorie van Toelichting, Gedr.St., VI. R., 1994-95, nr. 718/1, 24].

In het kader van huidige vergunningaanvraag dienen de voorliggende exploitatievergunningen marginaal te worden getoetst aan gezegd voorzorgsbeginsel; er dient m.a.w. na te worden gegaan of 'de overheid' de bestreden activiteit wel kon of mocht vergunnen nu er toch minstens redelijke gronden tot bezorgdheid bestonden voor de gezondheid der omwonenden.

- art. 129 van het Verdrag van Amsterdam : 'bij de bepaling en de uitvoering van elk beleid en elk optreden van de Gemeenschap wordt een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid verzekerd. Het optreden van de Gemeenschap, dat een aanvulling vormt op het nationale beleid, is gericht op verbetering van de volksgezondheid, preventie van ziekten en aandoeningen bij de mensen en het wegnemen van bronnen van gevaar voor de menselijke gezondheid'.

- de verklaring van 13.06.1992 inzake milieu en ontwikkeling van de Conferentie van Rio de Janeiro inzake milieu en ontwikkeling : 'teneinde het milieu te beschermen zullen staten naar hun vermogen op grote schaal de voorzorgsbenadering moeten toepassen. Daar waar ernstige of onomkeerbare schade dreigt, dient het ontbreken van volledige wetenschappelijke zekerheid niet als argument te worden

gebruikt voor het uitstellen van kosteneffectieve maatregelen om milieuaantasting te voorkomen'.

- de artt. 4 en 5 van de Richtlijn 75/442/EG van 15.07.1975, zoals gewijzigd bij Richtlijn 91/156/EG van 18.03.1991, voorzien ten eerste dat het verwijderen van afvalstoffen moeten gebeuren zonder risico's voor mens, leefmilieu en natuur, en ten tweede dat bij het creëren van een net van afvalverwijderingsinstallaties moet gebruik gemaakt worden van de best beschikbare technieken, beginsel dat in het algemeen ook is bepaald in VLAREM II en in art. 5.1 van het Vlaamse Afvalstoffendecreet, dat de overheid in de eerste plaats verplicht om de productie van afvalstoffen te voorkomen of te verminderen.

- De Richtlijn 96/61/EG van 24.09.1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging.

- Art. 1.1.2 & 4.1.2.1. VLAREM II.

Op grond van dit beginsel heeft de Raad van State reeds geoordeeld dat een vervuulende industrie kan worden gesloten, zelfs als er geen zekerheid was ten aanzien van het bestaan van een gevaar voor het leefmilieu, vermits het loutere bestaan van een risico volstaat [R.v.St., nr. 41.398, 17.12.1992, T.M.R., 1993/2, pag. 93].

Dat in de zaak 'ISVAG' met betrekking tot de verbrandingsoven Wilrijk op basis van ditzelfde beginsel geoordeeld werd dat :

"dat er geen absolute zekerheid bestaat dat de oven geen verder gezondheidsrisico meer zal creëren voor de bewoners van de omgeving; dat het voorzorgsbeginsel stelt dat in dergelijke situatie van onzekerheid schade kan voorkomen worden door risicovolle activiteiten niet op te starten;

...

dat door het heropstarten van de oven nieuwe inbreuken dreigen te ontstaan op de voorschriften die de bescherming van het leefmilieu en de volksgezondheid nastreven; dat gelet op de ernst van de zaak het opleggen van een dwangsom verrechtvaardigd voorkomt; dat met betrekking tot de volksgezondheid geen compromissen kunnen gesloten worden omdat het juist de toekomst van de bevolking en de kwaliteit van het leven betreft; dat dit een probleem is dat eenieder aanbelangt en niemand onberoerd mag laten".

[Voorz. Antwerpen, 02.02.1999, T.M.R., 1999/2, pag. 135].

In verband met de noodzakelijke toepassing van het voorzorgsbeginsel moet beklemtoond worden dat er ook geen metingen of meetapparatuur voorzien zijn (met uitzondering voor de schouw van de verwarmingsinstallatie).

Volgens het advies van de milieuambtenaar van Sint-Niklaas is er bij MI-WA een comité voor preventie en bescherming op het werk. (Zie Advies milieuambtenaar blz. 18 en milieuvergunningaanvraag blz. 2/7). Dit comité bestaat uit een voorzitter : nl. Jo De Cuyper (ook voorzitter van MI-WA) én een secretaris nl. Verlaeckt Rudy (ook directeur van MI-WA). Hierbij kan het volgens ons niet dat de werkgevers (voorzitter en directeur van MI-WA) ook het comité voor preventie en bescherming op het werk bemannen. Dit is duidelijk een belangenverstrengeling.

Daarbovenop dient nog gestipuleerd dat juist deze twee personen onlangs door de onderzoeksrechter van het parket van Dendermonde werden doorverwezen naar de correctionele rechtbank als gevolg van een waslijst van milieuovertredingen begaan door MI-WA.

Van fijne stofdeeltjes (PM_{2,5}) wordt erkend, ook door de destijds bevoegde minister De Meester, dat hieromtrent geen drempelwaarde kan worden vooropgesteld en dat deze steeds als zeer gevaarlijk voor de gezondheid zijn te aanzien. **Het zijn deze fijne stofdeeltjes die vrijkomen bij het shredderen van hout. Zij kunnen met de bestaande filterinstallaties niet gefilterd worden.** Op deze fijne stofdeeltjes hechten zich andere toxische stoffen. De omwonenden ademen deze deeltjes in, en deze fijne stofdeeltjes gaan tot diep in hun longen alwaar de aangehechte toxische stoffen zich vermengen met de bloedbaan. In de milieuvergunningaanvraag wordt er absoluut geen gewag gemaakt van dit risico.

Ook het gezondheidsbedreigende houtverduurzamingsmiddel wolmanzout komt bij het shredderen van hout vrij

Het is onaanvaardbaar dat het geïmpregneerd houtafval in de houtshredders wordt versnipperd. Daar komt stof bij vrij en het arseen en het chroom komen in het milieu terecht. "Het zijn stoffen die kankerverwekkend zijn en ook tot geboortefwijkingen kunnen leiden. De zogeheten chroom VI-verbindingen zijn nog veel gevaarlijker dan asbest, omdat zelfs de kleinste hoeveelheden door de huid worden opgenomen".

“Verduurzaamd hout dat vrijkomt als bouw- en sloopafval zou niet meer mogen worden vermalen. Het materiaal moet daarentegen worden ingezameld en verwerkt als gevaarlijk afval”. Dit volgens een vonnis van de voorzitter van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in Nederland.

Op grond van deze beslissing werden alle Nederlandse provincies verzocht direct alle verleende milieuvergunningen in te trekken voor stationaire en mobiele installaties die hout shredderen dat niet onder de categorieën plantsoen- of tuinafval valt. Door het shredderen van bouw- en sloophout komt jaarlijks alleen al zo'n tien maal de dodelijke dosis arseen per Nederlander in het water, de bodem of de lucht terecht. Bedrijven die verduurzaamd hout vermalen handelen volgens hem tegen de bepalingen van de Arbo-wet

Via het shredderen van afvalhout uit bouw- en sloopwerken komen arsenicumverbindingen vrij en chroom VI-verbindingen. Deze zijn zeer kankerverwekkend. Deze stoffen schaden ook de menselijke voortplanting. Chroom-VI staat te boek als genotoxisch. Een molecuul van deze stof kan op termijn al tot kanker leiden. Daarbij veroorzaakt de verbinding genetische schade.

Verduurzamingsmiddelen bestaan uit zouten of zuren en lossen om die reden op in water, in casu in de verneverlingsinstallatie.

Verduurzamers persen in Nederland jaarlijks om en nabij 300.000 kilo arseenverbindingen in hout. Arseen spoelt uit en komt vroeger of later in het water terecht. Daar slaan ze weer neer in het slib. Enkele verduurzamingsmiddelen zoals Superwolmanzout-Co van Hickson Garantor Nederland uit Nijmegen zijn samengesteld uit levensgevaarlijk chemisch afval van bijvoorbeeld de metaalindustrie en ertssmelterijen.

Ook wordt door het shredderen van alle houtsoorten hergebruik onmogelijk gemaakt (geen selectie volgens het al dan niet in aanmerking komend voor recyclage). Dit afval is gedoemd om verbrand te worden in afvalverbrandingsovens. Dit is in strijd met het afval-uitvoeringsplannen

Door het ontbreken van gegevens en normen, voor o.a. het gebruik van de shredderinstallatie en de overslag voor restafval, kan het recht op een gezonde leefomgeving door de overheid niet worden gegarandeerd (inbreuk op art. 23 van de Grondwet). In dit verband dient opgemerkt te worden dat de schending van deze grondwettelijke bepaling die traditioneel rechtstreekse werking wordt ontzegd, voor de Raad van State in een arrest van 20.08.1999 aanleiding geeft tot een ‘moeilijk te herstellen ernstig nadeel’, basisvoorwaarde voor de schorsing van een vergunning. De Raad vertrok in voorzegde casus van de vaststelling dat er geen wetenschappelijke zekerheid bestond omtrent de schadelijke gevolgen van hoogspanningslijnen doch dat er voldoende redenen voorhanden waren om hieromtrent voorbehoud te maken.

Aldus linkte de Raad het voorzorgsbeginsel aan het grondwettelijk recht op een gezond leefmilieu : ‘... *qu’il peut seulement constater qu’il existe des éléments permettant raisonnablement de suspecter un risque pour la santé, **quand bien même les normes existant en cette matière seraient largement respectées**, comme l’indique l’intervenante ; que ci ce risque ne peut être affirmé avec certitude comme l’indique la partie adverse, il ne peut non plus être exclu ; que pour que le Conseil d’Etat puisse suspendre un acte attaqué, le préjudice ne doit pas être certain ; qu’il suffit que le risque de préjudice soit plausible ; qu’il en va ainsi en l’espèce ; que le risque en cause menace à la fois le droit à la protection de la santé protégé par l’article 23, al. 3, 2° de la Constitution et le droit à la protection d’un environnement sain protégé par la 3° du même alinéa ; qu’ayant trait à des droits fondamentaux, le préjudice dont le risque doit être considéré comme établi est grave ; qu’il est par nature difficilement réparable...*’ [R.v.St., nr. 82.130, 20.08.1999 in de zaak VENTER].

De vergunningverlenende overheid kan, overeenkomstig art. 20 van het milieuvergunningende decreet, onverminderd de bepalingen van dezelfde wetten, decreten en uitvoeringsbesluiten bij het verlenen van een vergunning bijzondere voorwaarden opleggen, met het oog op de bescherming van de mens en het leefmilieu.

In het verleden werden diverse overtredingen van de exploitant naar voren gebracht. Deze overtredingen waren van deze aard dat de milieu-inspectie tot twee maal toe heeft moeten dreigen om de afvalverbrandingsoven te sluiten vooraleer MIWA zich met de bestaande wetgeving in orde wou stellen (in 1997 ivm de dioxine-norm overschrijdingen én in 1998 ivm de steunbranders die nog steeds niet geplaatst werden). 10-tallen pv’s werden opgemaakt door de milieu-inspectie en doorgestuurd naar het parket. Het parket van Dendermonde heeft dan ook een gerechtelijk onderzoek opgestart, waarbij omwonenden zich burgerlijke partij hebben gesteld. Ook nadien heeft MIWA geweigerd om de best beschikbare technieken te gebruiken met name om een denox-filterinstallatie te plaatsen. Om deze reden vond het Hof van Beroep te Gent MIWA onbekwaam om een klasse1 inrichting te exploiteren en beval de sluiting van MIWA. Heden, in de voorliggende milieuvergunning, worden nog steeds overtredingen vastgesteld! Een bestaande ondergrondse dieseltank van 10.000 liter is enkelwandig en werd nooit eerder vergund. Uit het algemeen onderzoek van SGS Bureau Nivelles, 14 september 2000) is ook gebleken dat de overvulbeveiliging niet correct is geïnstalleerd en dat de houder niet uitgerust is met een lekdetectiesysteem.(zie besluit Bestendige Deputatie blz. 5 en blz 11).

Volgens art. 48 kan de Vlaamse minister bij gemotiveerd besluit te allen tijde, welke ook de klasse van de inrichting is, de vergunning volledig of gedeeltelijk schorsen of opheffen, indien de bevoegde overheid in het geval bedoeld in art. 47,§1, niet of onvolkomen optreedt.

We moeten vaststellen dat de Bestendige Deputatie als vergunningverlenende overheid heeft nagelaten de gezondheidsgevolgen van de activiteiten vermeld in de milieuvergunningaanvraag te onderzoeken.

Dat de exploitatie van de nieuw vergunde MIWA-inrichtingen in een dichtbevolkte woonomgeving ernstig gevaar betekent voor de mens en het leefmilieu is overduidelijk.

De bewering bij de overwegingen van de Bestendig Deputatie in het vergunningsbesluit, dat kan gesteld worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en de mens buiten de inrichting, mits naleving van de in onderhavig besluit opgelegde milieuvorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt is zeer vaag en zelfs niet op gegevens berust. De term "aanvaardbaar niveau" komt niet overeen met de grondwettelijke rechten. (**een gezond leefmilieu!**) en mag niet gehanteerd worden.

Alleen al de term "aanvaardbaar niveau" wijst erop dat de exploitatie van de MIWA-activiteiten niet zonder gevaren is voor de gezondheid van de omwonenden.

Het betreft hier een omgeving die al veel te lijden gehad heeft door de 30-jarige exploitatie van de MIWA-afvalverbrandingsoven

De afvalverbrandingsoven, met een jaarcapaciteit van 55.500 ton/jaar, is ingeplant in een woonwijk. De roosteroven situeert zich op minder dan 2 km. afstand van het stadscentrum. In de omgeving van de afvalverbrandingsoven is geen zware industrie. De afvalverbrandingsoven is in werking sinds 1978. Hij is de enige bron van industriële emissie van dioxine in de omgeving. Van 1978 tot 1988 heeft deze afvalverbrandingsoven gewerkt met een zeer beperkte filterinstallatie (enkel met een slecht onderhouden elektrofilter). De assen werden gedurende 20 jaar in open containers opgeslagen en vervoerd. Tot 1998 werd de oven opgestart zonder de elektrofilters aan te zetten, er kwam dan ook zwarte rook uit de schouw. Dioxine-overschrijdingen werden niet gemeld door MIWA aan de milieu-inspectie. Tot september 1998 werd in deze oven risicohoudend medisch afval verbrand (met inbegrip van afgekeurd bloed en injectienaalden), alhoewel de oven enkel huishoudelijk afval mag en mocht verwerken. Ook vervuilde petrochemische grond werd hier in het verleden verbrand. MIWA maakt dan ook het voorwerp uit van 10-tallen overtredingen (alleen al de laatste 3 jaar) vastgesteld door de inspectie van AMINAL en de politie van Sint-Niklaas.

In een **rapport van juni 1993 van OVAM afdeling leefmilieu MIE/MT/9304** (opgemaakt door P. Geuzens, G. Cosemans en M. Wevers) staan de resultaten van het onderzoek naar het neerslagpatroon in de omgeving van de verbrandingsoven van Sint-Niklaas. We hebben ook statistische gegevens verzameld in verband met de overheersende windrichtingen in Vlaanderen. De meest verontreinigde bodemstalen bevonden zich in een straal van 200 m rond de verbrandingsoven en ook op een afstand tussen 1.000 en 1.600 m in de NO-richting, dit ten gevolge van de overheersende ZW-winden. Niet overal konden er bodemstalen genomen worden omdat een deel verstedelijkt gebied is, en er geen onaangeroerde stalen konden gevonden worden.

Maar door extrapolatie kunnen we stellen dat een strook gelegen op een afstand tussen 1.000 en 1.600 m, gaande van N tot O sterk verontreinigd is. De strook gelegen binnen de afstand van 1.000 m van N tot O was in iets mindere mate verontreinigd.

Verder dan 1.600 m afstand van de verbrandingsoven was een smalle strook gelegen in de overheersende windrichting gaande van NNO tot NOO verontreinigd tot een afstand van meer dan 2 km.

In zuidelijke richting werd er in een straal tussen 100 en 400 m geen duidelijke verontreiniging teruggevonden. Maar in een straal groter dan 400 m wel, en dit tussen ZWW en ZO. Dat er in een straal tussen 100 en 400 m in zuidelijke richting geen duidelijke verontreiniging is, zou kunnen verklaard worden door de meestal sterke oostenwinden, waarbij dan ook de vervuiling verder zou kunnen reiken dan 2 km. Verder was er ook nog een smalle strook in westelijke richting verontreinigd tot een afstand van 1.000 m.

Tot op heden bestaan er in Vlaanderen geen neerslagnormen, noch luchtkwaliteitsnormen noch opnamenormen voor de giftige stoffen die de MIWA-afvalverbrandingsoven uitstoot. Voor fijn stof (PM10) bestaan er geen drempelwaarden waaronder zich geen gezondheidseffecten voordoen. De hoeveelheden fijn stof (PM10) die MIWA uitstoot zijn niet gekend. De huidige NO_x uitstoot ligt juist onder de Vlaamse drempelwaarde maar overschrijdt meerdere malen de Nederlandse en de Duitse grenswaarden voor NO_x. De gezondheidseffecten ten gevolge van blootstelling aan een cocktail van toxische stoffen kunnen door de wetenschap nog niet ingeschat worden.

In een parlementair antwoord van ex-minister van volksgezondheid Demeester staat dat er mogelijkwijze iets aan de hand is betreffende gezondheidsproblemen ten gevolge van de exploitatie van de MIWA-verbrandingsoven en dat in het dossier van Sint-Niklaas er echter elementen zijn die nader onderzoek rechtvaardigen.

In het document van februari 1998 (1998/DIA/R20) "voorstel van normen voor dioxines in de lucht en depositie" van VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) werd berekend dat de continue blootstelling in de omgeving van de afvalverbrandingsoven te Sint-Niklaas 5,5 tot 12,3 pg TEQ/dag/kg lichaamsgewicht bedraagt en voor kinderen 17,7 tot 32 pg TEQ/dag/kg. In deze berekening werd voor kinderen de factor borstvoeding niet meeberekend. Voor de andere toxische stoffen zijn er geen blootstellingsgegevens berekend.

Volgens Nederlands onderzoek (Prof. Dr. Janna G. Koppe, neonatologe) bedraagt het dioxinegehalte in moedermelk van moeders die wonen in de nabijheid van verbrandingsovens 12 maal meer (ong. 60 pg TEQ/g vet) dan de max. norm voor hoefemelk. Zogende baby's komen zo aan een opnamenorm van 150 pg/kg lichaamsgewicht/dag. De advieswaarde van de WHO en de Hoge Gezondheidsraad is momenteel 1 pg/kg lichaamsgewicht/dag.

Volgens Neonatologe Janna G. Koppe kunnen zich hierdoor gezondheidseffecten voordoen bij ongeborenen (bv. hormonale stoornissen van het schildklierhormoon-metabolisme - aantasting van de stamcellen met als gevolg verstoring afweersysteem, de rode bloedlichaampjes en de bloedplaatjes – negatieve beïnvloeding van de eigen hormoonspiegels met rechtstreeks gevolg voor de ontwikkeling van de hersenen).

De gezondheidsproblemen bij de omwonenden zijn dan ook niet uitgebleven. De werkgroep milieu en gezondheid Sint-Niklaas heeft in 1997 een regionaal meldpunt opgericht. Meer dan 200 meldingen van gezondheidsklachten in de nabijheid van de MIWA-verbrandingsoven werden geregistreerd. Hierna een kort overzicht.

Hierbij wil ik graag getuigenis afleggen van mijn eigen ervaringen in de buurt van de MIWA-verbrandingsoven te Sint-Niklaas. Zoals u weet wordt reeds van 1977 in de omgeving van de

MIWA-verbrandingsoven gretig dioxine uitgestoten, dit naast tal van andere kankerverwekkende stoffen. De gevolgen bleven dan ook niet uit. Ik heb steeds binnen een straal van 3 km van de verbrandingsoven gewoond.

Er waren de eigen gezondheidsproblemen (depressiviteit, allergie en maagklachten).

Er waren ook de kinderen. Het begon in 1979 met een miskraam, dit na 3 maand zwangerschap : reden onbekend, "toevallig" volgens de arts. Daarna werd mijn vrouw in 1980 terug zwanger. Tijdens de zwangerschapsperiode verliep alles gelukkig naar wens. Toen volgde het moment van de geboorte, het zou een tweeling worden. Twee flinke voldragen jongens worden geboren ... maar hélaas allebei dood. Na onderzoek (autopsie en chromosomenonderzoek) kon men geen oorzaak vinden voor dit overlijden. Weerom "toevallig" volgens de arts. Nadat een gezonde dochter ter wereld werd gebracht kwam er de 4e zwangerschap. Deze keer werd het terug een miskraam na 3 maand zwangerschap : reden onbekend, dus weerom "toevallig" volgens de arts. Hierna volgde gelukkig de geboorte van 2 gezonde zonen.

Maar mijn verhaal is nog niet ten einde. Drie jaar geleden werd David geboren. David werd geboren met een mutatie nl. dwerggroei of achondroplasie. Hij zal nooit groter worden dan 1,35 m. Weerom "toevallig" volgens de artsen.

Toen mijn vrouw 2 jaar geleden ongewild terug zwanger werd hebben we het niet meer aangedurfd nog een kind op deze wereld te zetten. We hebben het laten aborteren.

Mijn dochter, nu 19 jaar, heeft hormonale stoornissen, ze krijgt haar maandstonden slechts 2, hooguit 3 maal per jaar. Dioxines zijn hormoonverstoorders.

Recent werd bij mijn jongste zoon (nu 15 jaar) vastgesteld dat hij een neurotische ontwikkeling heeft. Zijn auditief geheugen werkt sterk ondermaats. Dit kan door milieuvervuiling veroorzaakt worden.

- Heel wat mensen in de onmiddellijke omgeving van de oven klagen over chronische vermoeidheid, hoofdpijn en diarree.
- Overlijden tengevolge van hart- en vaataandoeningen komt bij oudere mensen abnormaal veel voor, voornamelijk in het gebied waar de meeste neerslag van de oven neerkomt. Ook in Seveso werd een verhoogde sterfte waargenomen aan hart- en vaatziekten en in het bijzonder aan hartaanvallen. Dit voornamelijk bij oudere mensen, en het meest in het sterkst verontreinigde gebied.
- We treffen veel verschillende zeldzame aandoeningen aan in het gebied rond de oven. (vb. netvliesloslating en botkanker bij jongeren, mannen met borstkanker, ALS (aftakeling van de zenuwknopen), onverklaarbare daling van de witte bloedcellen, ziekte van Kaler)

Vanaf de aanvang van de werking van de Miwa-verbrandingsoven krijgen de omwonenden problemen met ademhaling, eczeem en allergieën.

Na enkele jaren werking werden volgende aandoeningen waargenomen :

- veranderingen in het immuuniteitssysteem, vlugger vatbaar voor ziektes, vb. kinderen chronische verkoudheden, bronchitis, allergieën, e.a. ziektes
- effecten op voortplanting : vb. onvruchtbaarheid, toename van spontane abortussen, hoger sterfte tijdens geboorte, e.a.
- klachten over slapeeloesheid, vermoeidheid, verstoorde hormonenwerking, e.a.
- kanker bij vrouwen (leukemie, urinewegenkanker, leverkanker).

Na ongeveer 5 jaar werking van de verbrandingsoven komen de eerste kankers voor bij jongeren tot 28 jaar. Het betreft hier kanker van groep 6: bloed- en klierkanker bv. leukemie, Hodgkin en Non Hodgkin. Opvallend is dat al deze jongeren wonen op een afstand van maximaal 1,5 km. van de verbrandingsoven, en dit in alle windrichtingen.

Ook acute vermindering van witte bloedcellen bij kinderen komt frequent voor.

Moeders krijgen kinderen met laag geboortegewicht en dreigende prematuur.

Ook de aangeboren afwijkingen beginnen zich te manifesteren (embryopathiën, foetopathiën en mutaties), dit in een straal tot 7 km. in alle windrichtingen t.o.v. de oven.

Het overlijden op vroegere leeftijd begint ook reeds snel na de aanvang van de werking van de verbrandingsoven. Ook de verhoging van de doodsoorzaak als gevolg van kanker manifesteert zich reeds snel.

Tot 10 jaar na de werking van de oven kan men nog geen duidelijke verhoging van kanker waarnemen, tenzij bij de jongeren. Maar na 13 jaar bedraagt het voorkomen van kanker reeds 2 x meer dan elders, en deze verhoging loopt op tot 5 x meer dan elders na 20 jaar werking van de oven. De verhoging van het voorkomen van kanker is algemeen, dus voor alle kankersoorten. Deze curve komt perfect overeen met de waarnemingen in Seveso na de dioxineramp. Deze kankers komen voornamelijk voor, maar niet uitsluitend, in de overheersende windrichting en in de onmiddellijke omgeving van de oven. Het voorkomen van kanker neemt af naarmate de afstand tot de oven vergroot.

Ook endometriose en andere aandoeningen aan de baarmoeder of baarmoederhals beginnen zich na 10 jaar te manifesteren. Ook zacht weefsel sarcoma komt verspreid veelvuldig voor.

Bij heel wat kinderen worden de aandoeningen pas vele jaren na hun geboorte vastgesteld. Het betreft onder meer hyperactiviteit, gedragsstoornissen, groeiretardatie, stoornissen in de hersenontwikkeling, hartafwijkingen, leermoeilijkheden, concentratiestoornissen, allergieën, astma, mutaties in allerlei vormen (autisme, dwerggroei, e.a.), zwakzinnigheid, motorische stoornissen, e.a.

Heel wat mensen in de onmiddellijke omgeving van de oven hebben klachten over chronische vermoeidheid, slapeloosheid, hyperventilatie, ademhalingsmoeilijkheden, stress, maagklachten, allergieën en hormonale klachten.

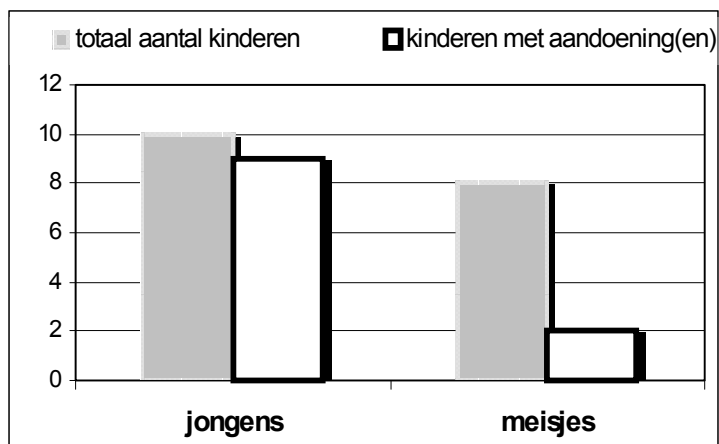
In januari 1998 heeft de Werkgroep Milieu en Gezondheid een gezondheidsonderzoek uitgevoerd in de Mispelstraat. De Mispelstraat is gelegen op een afstand tussen 300 en 900 m. van de afvalverbrandingsoven en lateraal in de overheersende windrichting. In deze straat werden van alle omliggende woongebieden de hoogste concentraties aan dioxines gemeten. Het gezondheidsonderzoek werd begeleid door een geneesheer anesthesist en een geneesheer internist, patholoog en kankerspecialist van de Katholieke Universiteit Leuven. In januari 1998 werd een vragenlijst aan alle gezinnen van de Mispelstraat bedield. Deze vragenlijst werd de week daaropvolgend, huis aan huis, opgehaald. De ophaling en het onmiddellijk nazicht ter plaatse werd door 2 personen uitgevoerd, dit in nauw overleg met elkaar. De volgende resultaten kwamen naar voor :

Overzicht van de gezondheidsproblemen bij kinderen tussen 2 en 9 jaar

2163	misdeling embryonale cellen
31401	hyperactief
31401	hyperactief
317	lichte zwakzinnigheid
460	verkoudheden
460	verkoudheden
4659	infecties bovenste luchtwegen
4660	bronchitis
47412	poliepen
4778	stofallergie
49390	astma
53019	niet sluitende maagklep
5373	vernauwing maaguitgang
6929	huidallergie
7793	koemelkallergie
7821	huiduitslag
7834	motorische stoornissen
78609	ademhalingsstoornissen
78791	diarree
78791	diarree
9953	allergie

Overzicht kinderen van 2 tot 9 jaar

	totaal aantal	totaal aantal met aandoening(en)	% met aandoening(en)
jongens	10	9	90
meisjes	8	2	25
totaal	18	11	61

Er zijn 9 op 10 jongens tussen 2 en 9 jaar met 1 of meerdere aandoeningen zoals : misdeling embryonale cellen, hyperactiviteit, lichte zwakzinnigheid, verkoudheden, bronchitis, stofallergie, huidallergie, koemelkallergie, niet sluitende maagklep, vernauwing maaguitgang, ademhalingsstoornissen, diarree, infecties luchtwegen, astma, motorische stoornissen, poliepen, andere allergieën.

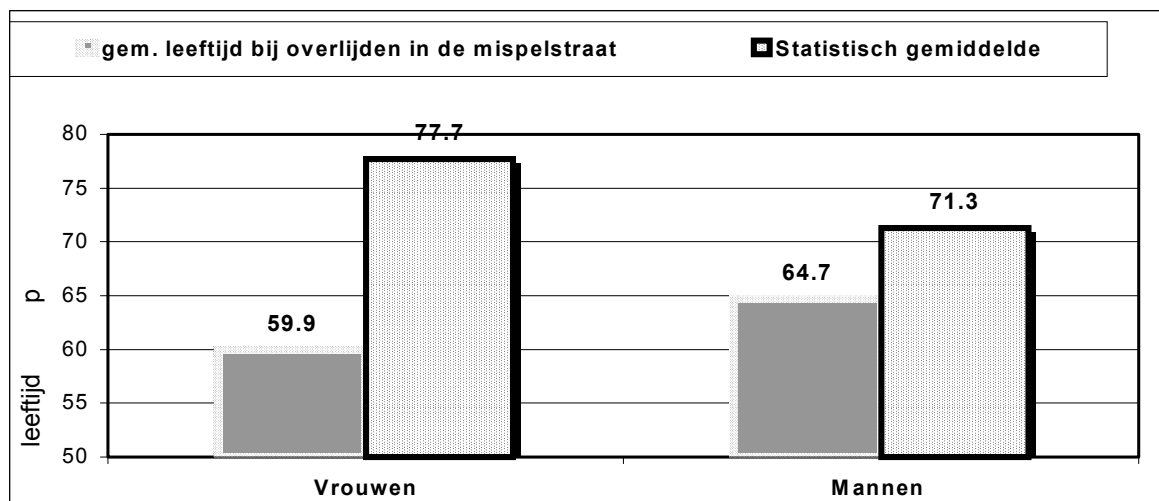
Doodsoorzaak en leeftijd bij overlijden

Deze tabel geeft een overzicht van de 21 overleden personen.

leeftijd bij overlijden	m/v	oorzaak van overlijden	jaartal van overlijden	duur bewoning mispelstraat	bewoond		omschrijving aand van de aandoening	andere gemelde aandoeningen
					van	tot		
53	m	1490	1991	50	1941	1991	keelkanker	
51	m	1539	1989	29	1960	1989	darmkanker	
68	m	1539	1991	14	1977	1991	darmkanker	longkanker
60	v	1539	1994	36	1958	1994	darmkanker	
50	v	1552	1979	6	1973	1979	leverkanker	buikpijn
86	v	1629	1992	32	1960	1992	longkanker	
60	m	1629	1993	29	1964	1993	longkanker	
59	m	1629	1996	33	1963	1996	longkanker	botkanker
65	m	1629	1996	34	1962	1996	longkanker	hersentumor psoriaties
70	m	1889	1994	33	1961	1994	nierkanker	blaassteen
59	m	1889	1995	27	1968	1995	nierkanker	botkanker
51	v	1898	1981	31	1950	1981	kanker urinewegen	
69	v	1990	1995	59	1936	1995	tumor aan blaas	anaplastisch carcinoom
16	v	20890	1982	16	1966	1982	leukemie	
62	v	20890	1987	10	1977	1987	leukemie	
82	m	4140	1994	34	1960	1994	hartaandoening	
59	m	4275	1981	10	1971	1981	hartaderbreuk	bloedvaten
86	v	4289	1983	54	1929	1983	hartdecompensatie	
82	m	53100	1980	51	1929	1980	maagbloeding	
68	m	E8190	1987	10	1977	1987	verkeersongeval	
59	v	E9589	1991	32	1959	1991	zelfmoord	

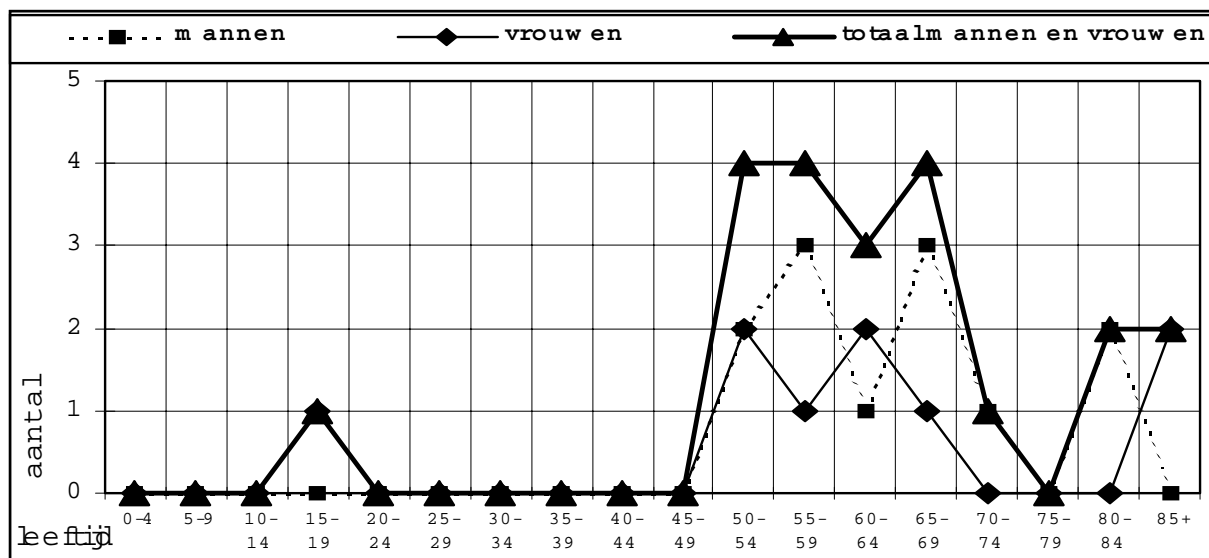
Alle overleden personen woonden in de Mispelstraat op het ogenblik dat de afvalverbrandingsoven in werking trad (1977) en woonden daar tot het ogenblik van hun overlijden.

De overleden vrouwen hadden een gemiddelde leeftijd van 59,9 jaar (de gemiddelde leeftijd van vrouwen bij overlijden in Vlaanderen bedraagt 77,7 jaar), de overleden mannen hadden een gemiddelde leeftijd van 64,7 jaar (het gemiddelde in Vlaanderen bedraagt 71,3 jaar voor mannen).

Sterfgegevens

		Mispelstraat	Mispelstraat	Vlaanderen
	aantal	gem. duur bewoning	gem. leeftijd bij overlijden	gemiddelde leefti- bij overlijden
Vrouwen	9	30.7	59.9	77.7
Mannen	12	29.5	64.7	71.3
Totaal	21	30	62.6	74.4

De overledenen woonden gemiddeld 30 jaar in de Mispelstraat. 16 van de 21 overledenen zijn voor hun 75ste jaar overleden. Eén meisje stierf op 16 jarige leeftijd aan leukemie.

Onze gegevens volgen dezelfde tendens als de gegevens voor het arrondissement Sint-Niklaas. Volgens deze gegevens bedraagt de algemene SMR (Standardized Mortality Ratio) tussen 1994 en 1996 voor mannen 102,8 en voor vrouwen 107,2. Dit betekent dat mannen gemiddeld 2,8 % meer overlijden in het arrondissement Sint-Niklaas dan het Vlaamse gemiddelde, dus dat de levensverwachting korter is; vrouwen overlijden gemiddeld 7,2 % meer.

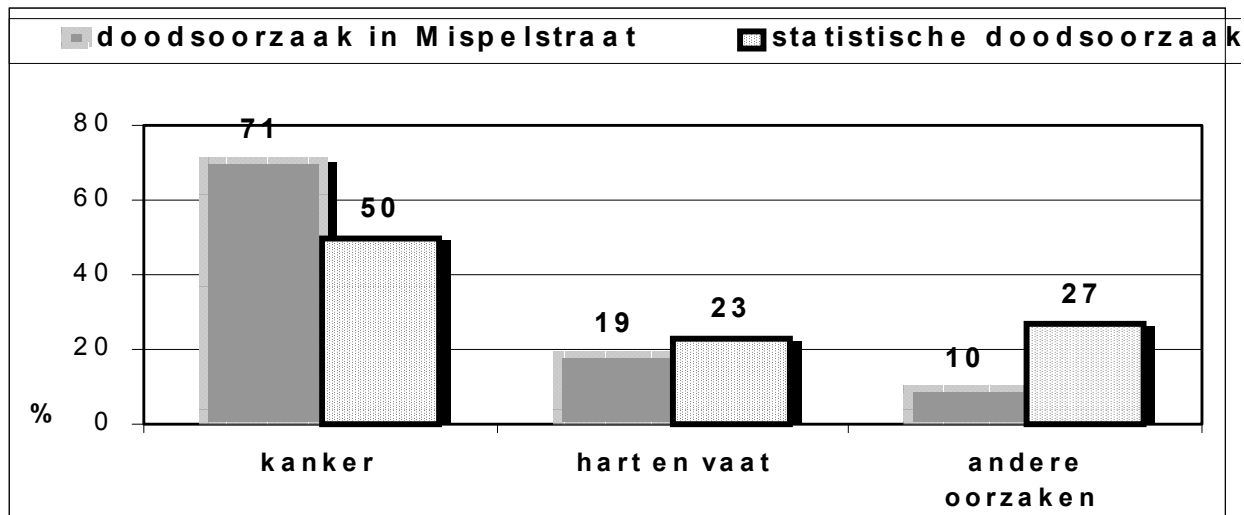
Rangschikking in aantallen naar doodsoorzaak

	aantal kanker	hart en vaat	andere oorzaken
Vrouwen	7	1	1
Mannen	8	3	1
Totaal	15	4	2
% mispelstraat	71	19	10
% vlaanderen	50	23	27

Bij de 21 overleden personen zijn er 15 gestorven aan kanker, hetzij 71 % (het gemiddelde in Vlaanderen bedraagt 50 %) (tabel 16).

Doodsoorzaak in de Mispelstraat (m/v), uitgedrukt in % en

ingedeeld in kanker, hart- en vaatziekten en andere oorzaken

Proportioneel sterftecijfer in aantallen - m / v

m a n n e n		s o o r t a a n d o e n i n g	v r o u w e n	
v l a a n d e r e n	m i s p e l s t r a a t		m i s p e l s t r a a t	v l a a n d e r e n
1.1	2	d a r m k a n k e r	1	0.64
1.98	3	l o n g k a n k e r	1	0.4
1.87	3	a n d e r e k a n k e r	5	3.44
2.97	3	h a r t e n v a a t	1	1.52

statistisch sterftecijfer voor leeftijd tussen 45-64 jaar in Vlaanderen

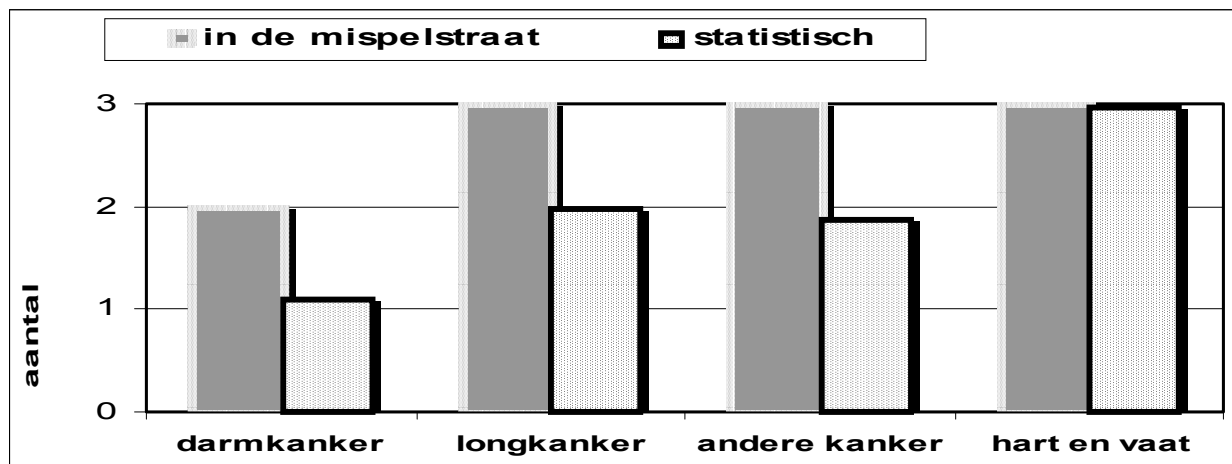
Als we de gegevens voor het arrondissement Sint-Niklaas bekijken zien we dat de kanker SMR (Standardized Mortality Ratio) tussen 1994 en 1996 voor de mannen 112,08 bedraagt en voor de vrouwen 105,32. Dit wil zeggen dat in het arrondissement Sint-Niklaas de mannen 12,08 % meer overlijden ten gevolge van kanker en de vrouwen 5,32 % meer ten opzichte van het Vlaamse gemiddelde.

Opvallend bij de doodsoorzaak van de vrouwen is dat niemand overleden is aan borst- of baarmoederhalskanker, nochtans is borst- en baarmoederhalskanker in 21 % van de gevallen de oorzaak van de overlijdens bij de vrouwen in Vlaanderen.

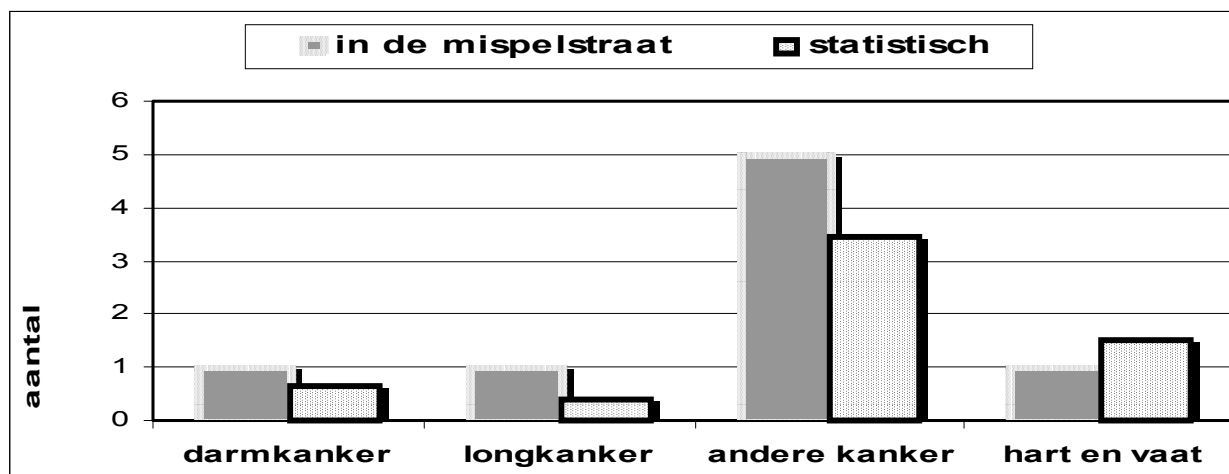
Andere oorzaken, van overlijden bij vrouwen aan kanker, dan borst-, long-, collorectale- en baarmoederhalskanker bedraagt in Vlaanderen slechts 22%. Bij ons onderzoek komen we aan 55%. We vermelden hierbij leverkanker, kanker aan de urinewegen, blaaskanker en 2 leukemies.

Proportioneel sterftecijfer voor de **mannen** in de Mispelstraat, volgens diverse kankersoorten en hart- en vaataandoeningen

berekend volgens voorkomen bij de leeftijd tussen 45 en 64 jaar.

Proportioneel sterftecijfer voor de **vrouwen** in de Mispelstraat, volgens diverse kankersoorten en hart- en vaataandoeningen berekend volgens voorkomen bij de leeftijd tussen 45 en 64 jaar

De doodsoorzaak voor hart- en vaatziekten benadert het statistisch gemiddelde. De doodsoorzaak voor darmkanker, longkanker en andere kankersoorten is evenredig verhoogd in de Mispelstraat, en dit zowel bij de mannen als bij de vrouwen.

Overzicht van de geregistreerde kankerincidenties

Overzicht van de kankerincidenties (33 incidenties bij 145 personen die van voor het jaar 1978 in de straat wonen.

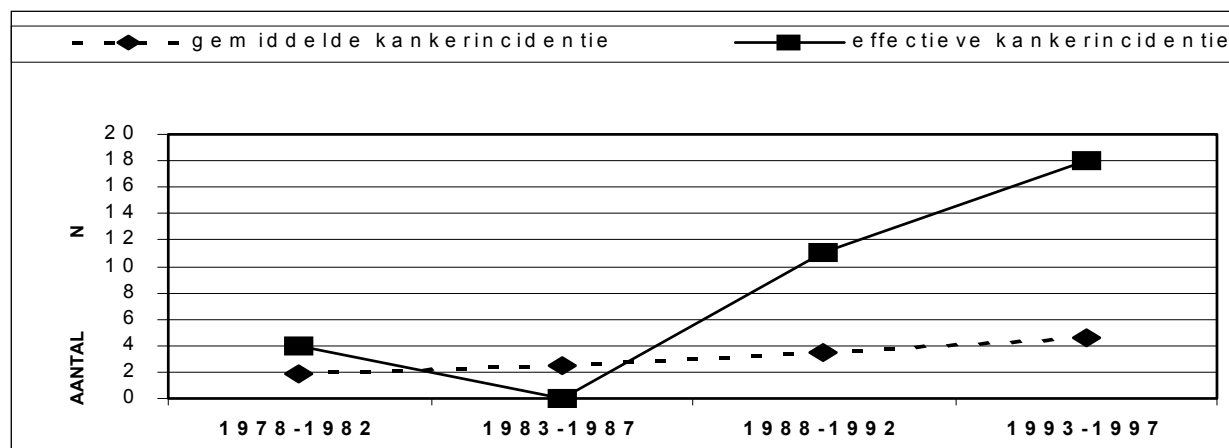
Code	M/V	geb.jaar	begin bew.	jaartal van overlijden	leeftijd bij incidentie	klacht1	groep nr.	omschrijving	sinds	Klacht2 omschrijving	sinds	Klacht3	sinds	Klacht4	sinds		
2995	m	1924	1961		73	1419	1	141	tongkanker	1997	600		1997				
2995	m	1924	1961		64	1490	1	148	keelkanker	1988	600		1997				
791	m	1938	1941	1991	53	1490	1	148	keelkanker	1991							
3052	m	1923	1977	1991	65	1539	2	153	darmkanker	1988	1970	long nr.	darmkanker	1988			
772	m	1920	1975		75	1539	2	153	darmkanker	1995							
3451	m	1938	1960	1989	51	1539	2	153	darmkanker	1989							
2558	v	1934	1958	1994	57	1539	2	153	darmkanker	1991							
2292	v	1929	1973	1979	50	1552	2	155	leverkanker	1979	78901		1979				
1399	m	1933	1964	1993	59	1629	3	163	longkanker	1992							
3299	m	1937	1964		60	1629	3	163	longkanker	1997							
2634	m	1937	1963	1996	58	1629	3	163	longkanker	1995	1985	botkanker	1995				
2919	m	1931	1962	1996	65	1629	3	163	longkanker	1996	1983	metastase v. hersenkar	1996	6961	1988		
810	v	1906	1960	1992	86	1629	3	163	longkanker	1992							
2805	m	1923	1936		73	1739	5	191	huidkanker	1996							
3014	v	1944	1966		52	1739	5	191	huidkanker	1996							
3337	v	1936	1970		61	1749	4	170	borstkanker	1997							
3014	v	1944	1966		46	1749	4	170	borstkanker	1990							
2349	v	1940	1965		52	1749	4	170	borstkanker	1992							
2710	v	1939	1965		56	1749	4	170	borstkanker	1995							
1285	m	1926	1950		70	185	4	177	prostaat	1996	2749		1981	7290	1997	4409	1998
2805	m	1923	1936		70	185	4	177	prostaat	1993							
886	m	1936	1968	1995	58	1889	4	180	nierkanker	1994	1985	botkanker	1994				
3261	m	1924	1961	1994	65	1889	4	180	nierkanker	1989	5941		1989				
1285	v	1930	1950	1981	49	1898	4	180	urine	1979							
2406	m	1976	1976		17	2019	6	201	hodgkin	1993							
3261	v	1925	1961		72	20280	6	200	lymfekanker	1997							
31	v	1943	1974		54	20300	6	203	ziekte van Kaler	1997							
1133	v	1925	1977	1987	56	20890	6	204	leukemie	1981							
924	v	1966	1966	1982	15	20890	6	204	leukemie	1981							
2311	m	1930	1958		64	2357	3	163	longtumor	1994							
69	v	1939	1974		54	2360	4	173	tumor baarmoer	1993	7291		1993	7807	1993		
2558	m	1932	1958		63	2367	4	181	tumor blaas	1995	5128		1996				
2805	v	1926	1936	1995	66	2367	4	181	tumor blaas	1992	1990	anaplastisch carcinoom	1995	3051	1994		

145 van de 281 deelnemers (52%) woonden in de Mispelstraat van voor 1978, waarvan 68 mannen (met een gemiddelde leeftijd van 55,1 jaar) en 77 vrouwen (met een gemiddelde leeftijd van 52,4 jaar). Bij deze groep van 145 personen, die van voor 1978 in de Mispelstraat woonden, kwamen er 33 kankerincidenties voor (18 bij mannen en 15 bij vrouwen). Dit is gemiddeld 1 op 4,4 personen.

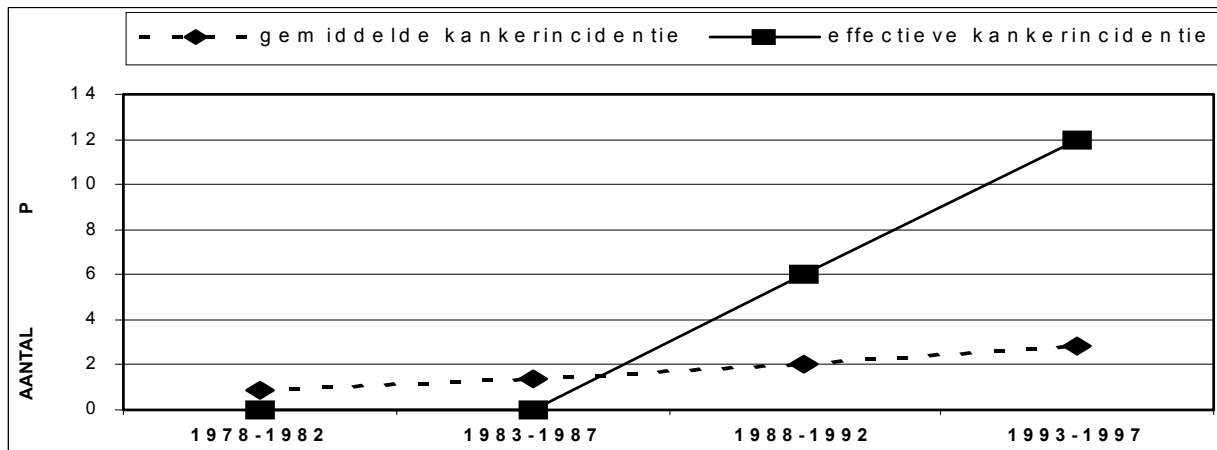
29 van de 33 kankerincidenties kwamen de laatste 10 jaar voor.

Algemene kankerincidentie bij de 145 deelnemende personen die reeds van voor 1978 in de Mispelstraat wonen.

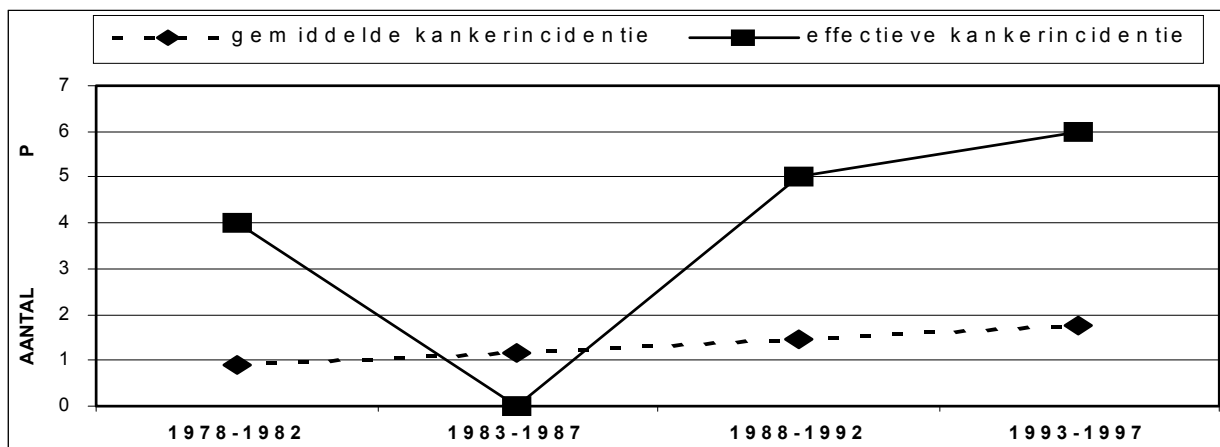
Dit in vergelijking tot de te verwachten incidentie in relatie tot leeftijd en aantal.

voor de mannen

voor de vrouwen

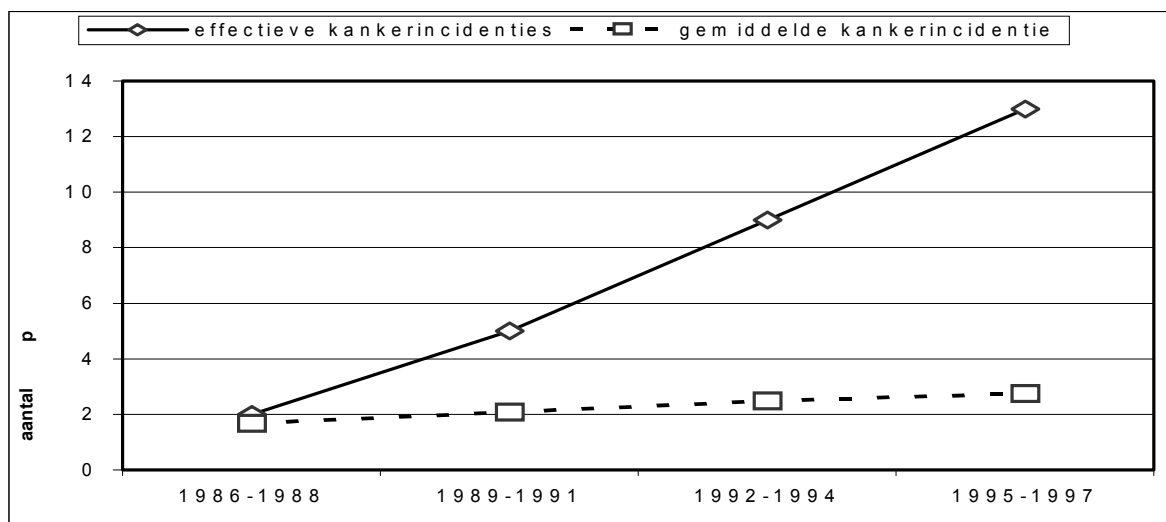
Ook opvallend is het feit dat de 4 kankerincidenties die dateren uit de periode van de eerste 5 jaar na de opstart van de verbrandingsoven, allen bij vrouwen voorkomen en dat deze vrouwen ook aan deze kankerincidentie overleden zijn. In 1979 overleed een vrouw van 50 jaar aan leverkanker en een vrouw van 49 jaar aan urinewegenkanker. In 1981 kwam leukemie voor bij een meisje van 15 jaar en bij een vrouw van 56 jaar.

Studie van de kankerincidentie bij de 145 bewoners die in de Mispelstraat wonen van voor 1978

Bij de 145 bewoners die in de Mispelstraat wonen van voor 1978, is de kans op een kankerincidentie de laatste 3 jaar **4,8 maal hoger** dan gemiddeld in Vlaanderen.

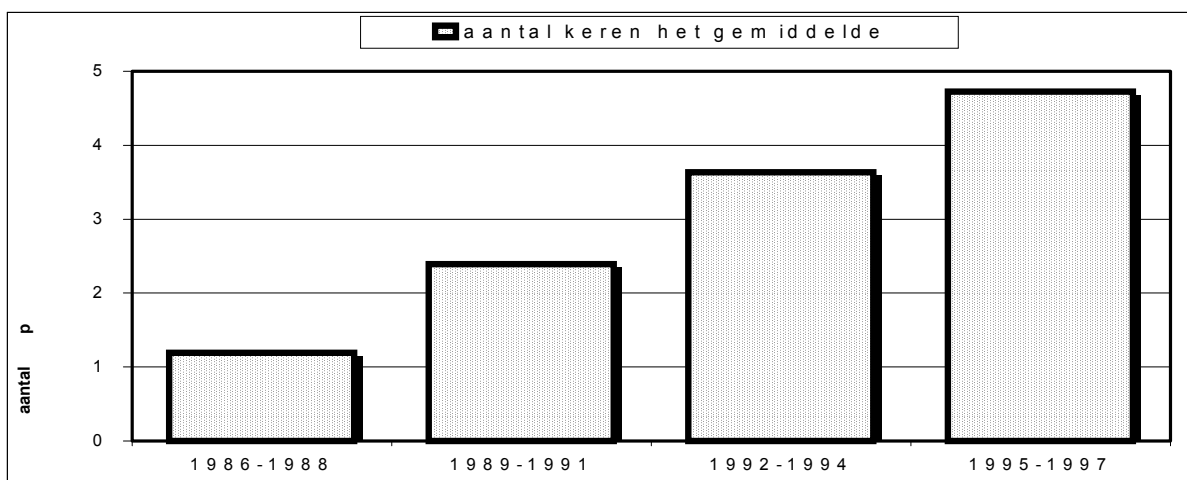
Algemene kankerincidentie bij de 145 deelnemende personen die reeds van voor 1978 in de Mispelstraat wonen. Dit in vergelijking tot de te verwachten incidentie in relatie tot leeftijd en aantal.

Kankerincidentie van de laatste 12 jaar, per 3 jaar.

Opvallend is de stijgende lijn van de kankerincidenties bij deze bewondersgroep. Terwijl deze kankerincidentie in de periode van 1986-1988 nog ongeveer gelijk was aan de normaal te verwachten incidentie, stijgt de incidentie uit tot **4,8 keer** de normaal te verwachten incidentie voor de periode 1995-1997.

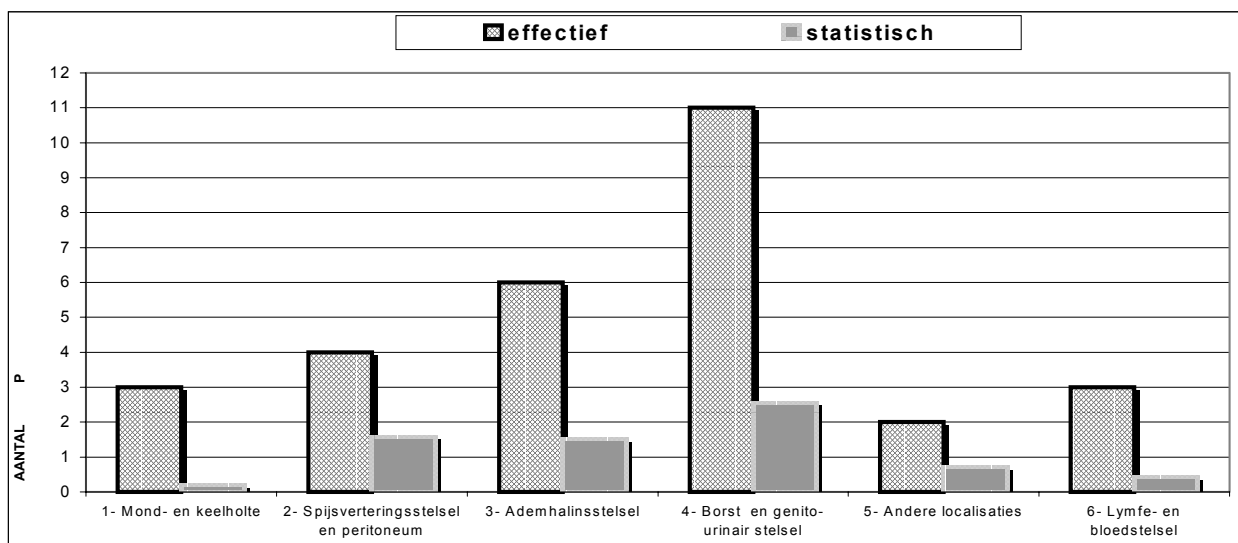
Aantal keren meer dat de kankerincidentie voorkomt dan gemiddeld in Vlaanderen

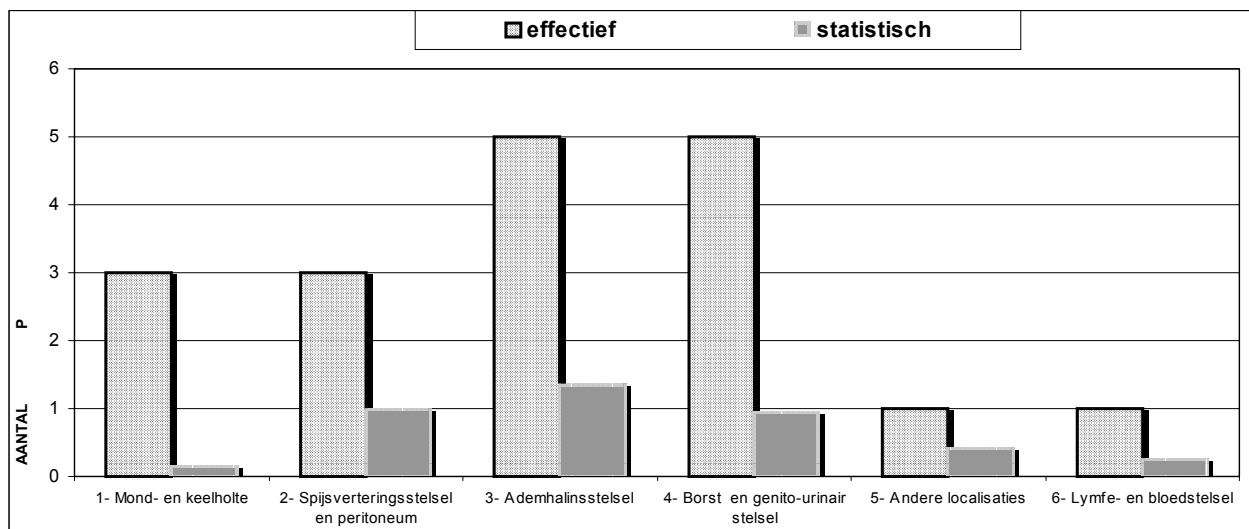
Overzicht van de kankerincidenties over 10 jaar (1988-1997) bij de bewonersgroep die in de Mispelstraat wonen van voor 1978.

Indien we de kankerincidenties opdelen in de 6 hoofdgroepen, zien we een nagenoeg evenredige stijging van al deze groepen, zowel voor mannen als voor vrouwen. Dit met uitzondering van de groep mond- en keelholte bij mannen (19x meer dan de te verwachten incidentie), en de groep lymfe- en bloedstelsel bij vrouwen (11x meer dan de te verwachten incidentie) (tabel 28-31).

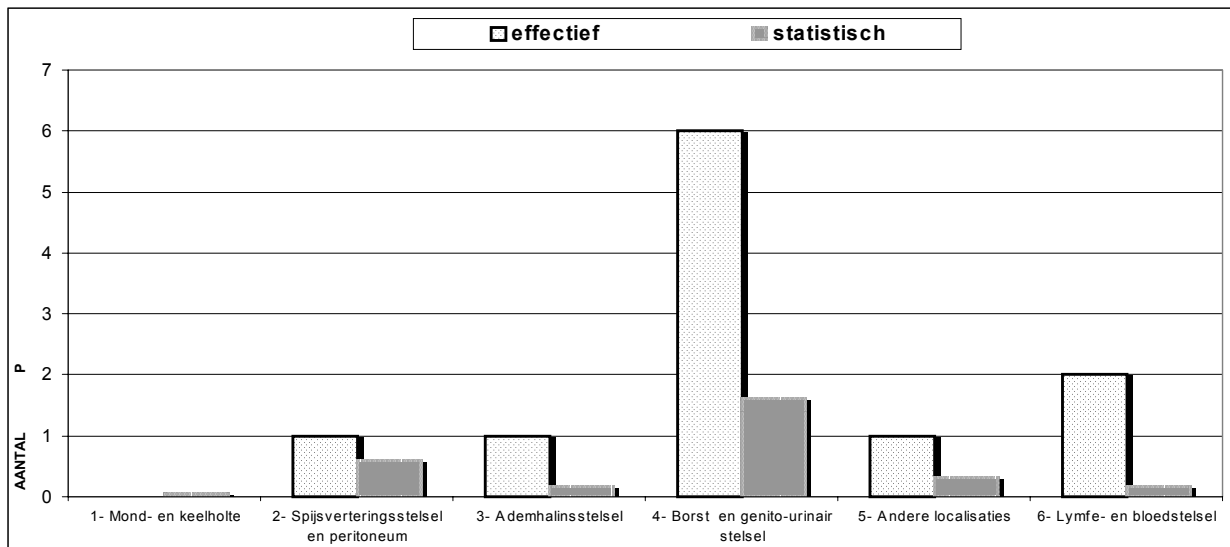
Betreft de 145 personen die reeds van voor 1978 in de Mispelstraat wonen. Indeling van de 29 kankerincidenties van 1988 tot 1997 volgens kankergroep. Dit in vergelijking met het aantal dat normaal statisch zou moeten voorkomen.

Bij mannen

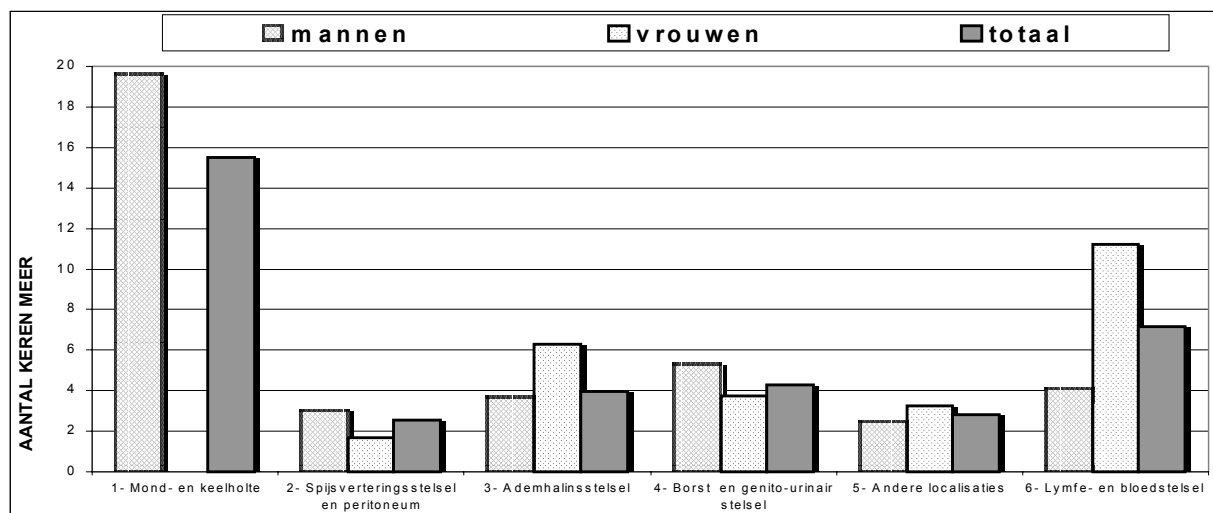

Bij vrouwen

Kankerincidentie bij de 145 personen die in de Mispelstraat wonen van voor 1978. Ingedeeld per kankerincidentiegroep.

Aantal malen dat iedere kanker groep meer voorkomt dan gemiddeld in België

Acute aandoeningen.

- Klachten die normaal zouden moeten verdwijnen indien de leefomgeving zuiver is (zoals allergieën, eczeem, ademhalingsklachten, aandoeningen aan luchtwegen, enz.) zijn nog steeds niet verdwenen.

- Ook mensen die minder dan 5 jaar in de Mispelstraat wonen, hebben klachten betreffende allergieën, aanslepende verkoudheden, eczeem, enz., die ze voorheen niet hadden.

overzicht van acute klachten

MV	° jaar	begin bew.	einde bew.	klacht1	sinds	hersteld	Klacht2	sinds	hersteld	Klacht3	sinds	hersteld	Klacht4	sinds	hersteld
m	1971	1974		78609	1996	neen									
v	1977	1977		9953	1980	neen									
m	1992	1995		7821	1995	neen									
m	1962	1995		7821	1995	neen	4660	1995	Ja						
v	1939	1974		2360	1993	ja	7291	1993	Ja	7807	1993	ja			
m	1925	1961		2409	1987	1987	42789	1987	1996	V4501	1996		hartritmestoornissen	hersteld door pacemaker	
v	1930	1960		78609	1997	neen	3089	1997	neen						
m	1924	1960		2989	1996	neen	4289	1988	Ja	V4581	1988	ja	hersteld door overbrugging hart		
v	1982	1982		7840	1995	neen									
m	1992	1992		78791	1995	neen									
m	1990	1990		78791	1995	neen	7834	1990	neen	317	1990	neen			
m	1952	1990		7840	1995	neen	7807	1995	neen	6989	1995	neen			
v	1964	1978		7840	1995	neen	5641	1995	neen	78601	1995	neen			
v	1983	1983		49391	1987	neen									
v	1967	1993		7807	1993	neen	78052	1993	neen						
m	1992	1993		47412	1997	ja	460	1995	Ja	9953	1995	neen	31401	1992	neen
m	1994	1994		4660	1994	neen									
m	1996	1996		4660	1996	neen									
v	1976	1982		4739	1986	neen							geopereerd in 1986 voor sinusitis, na operatie terug gekregen		
v	1980	1982		4779	1993	neen									
v	1953	1953		7807	1990	1994									
m	1942	1981		4019	1985	neen	7807	1985	neen	7804	1985	neen			
v	1965	1965	1989	4779	1985	neen	4778	1985	neen						
m	1963	1989		6929	1991	neen	9953	1991	neen						
m	1984	1984		460	1984	1990									
m	1991	1991		460	1991	1998									
m	1978	1988		6929	1978	neen	4778	1978	neen	4779	1978	neen			
v	1981	1988		6929	1981	neen	4778	1981	neen	4779	1981	neen			
v	1971	1971	1997	6929	1977	neen									
m	1926	1959		4659	1983	neen	42789	1997	Ja						
m	1964	1966		4779	1974	neen									
m	1989	1989		78609	1993	neen	49390	1993	neen						
v	1964	1966		3004	1995	1997	64403	1989	1989						
v	1996	1996		4778	1996	neen									
m	1964	1996		49391	1997	neen	78609	1997	neen						
v	1970	1996		78601	1997	neen	7992	1997	neen						
m	1959	1959		30015	?	neen									
v	1937	1963		6989	1993	neen									
m	1995	1997		53019	1995	n.t.	4659	1996	?	6929	1995	neen			
v	1963	1963	1984	7807	?	neen	4589	?	neen	64423	?	n.t.	65653	?	n.t.
v	1967	1967	1992	7807	1988	neen	78703	1988	Ja	64003	1993	n.t.	7245	1995	n.t.
v	1990	1990		31401	?	neen									
m	1937	1965		5641	1983	neen	7840	1983	neen						
v	1928	1961		7807	?	neen	5368	?	neen						
m	1943	1966		5368	1989	neen									
m	1982	1982		7840	1988		7807	1988							
v	1938	1964		7245	1978		4660	1978		7807	1978				
v	1969	1969		73300	1992	neen	34610	1987	neen	7807	1987	neen	7840	1987	neen
v	1969	1994		24290	1997	neen	3089	1997	neen						

30015	overspannen
3004	depressie
3089	stress
31401	hyperactief
34610	migraine
4019	hypertensie
42789	hartritmestoornissen
4289	hartdecompensatie
4589	lage bloeddruk
460	verkoudheid
4659	infecties bovenste luchtwegen
4660	bronchitis
4739	sinusitis
47412	poliepen
4778	allergie stof
4779	allergie via neus
49390	astma
49391	astma en bronchitis

5368	maagklachten
5641	darmklachten
6929	allergie huid
6989	jeuk
7804	duizeligheid
78052	slapeloosheid
7807	vermoeidheid
7821	huiduitslag
7840	hoofdpijn
78601	hyperventilatie
78609	ademhalingsstoornissen
78703	mislijkheid
78791	diarree
7992	zenuwachtig
9953	allergie andere

Overzicht van de deelnemers met klachten die pas de laatste 5 jaar in de Mispelstraat zijn komen wonen.

MV	geb. jaar	begin bew.	einde bew.	Klacht1	sinds	hersteld	Klacht2	sinds	hersteld	Klacht3	sinds	hersteld	Klacht4	sinds	hersteld
m	1962	1995		7821	1995	neen	4660	1995	Ja						
m	1992	1995		7821	1995	neen									
m	1992	1993		47412	1997	ja	460		ja	9953	1993	neen	31401	1992	neen
v	1967	1993		7807	1993	neen	78052	1993	neen						
m	1994	1994		4660	1994	neen									
m	1996	1996		4660	1996	neen									
v	1996	1996		4778	1996	neen									
m	1964	1996		49391	1997	neen	78609	1997	neen						
v	1970	1996		78601	1997	neen	7992	1997	neen						
m	1994	1997		2163	1996	ja	5373	1996		7793	1994	1996			
m	1995	1997		53019	1995	ja	4659	1996	?	6929	1995	?			
m	1976	1993	1996	36100	1997	ja									
v	1969	1994		24290	1997	neen	3089	1997	neen						

2163	dermoidcyste
24290	snelwerkende schildklier
31401	hyperactief
36100	netvliesloslating
460	verkoudheid
4660	bronchitis
4660	bronchitis
4660	bronchitis
47412	poliepen
4778	allergie stof
49391	astma en bronchitis

53019	reflux, maagklep die niet sluit
6929	allergie huid
7793	koemelkallergie
78052	slapeloosheid
7807	vermoeidheid
7821	huiduitslag
7821	huiduitslag
78601	hyperventilatie
9953	andere allergieën

Vaststellingen uit 200 meldingen van gezondheidsklachten in de omgeving van de afvalverbrandingsoven

Overzicht van gemelde kankerincidentie bij kinderen

Opvallend is het hoog aantal jongeren met kanker uit groep 6 (leukemie en klierkanker). 8 jongeren tot 17 jaar, met een kankerincidentie uit groep 6, wonen op minder dan 1 km afstand van de oven.

soort aandoening	jaar overlijden	leeftijd	jaartal van	omschrijving
		bij aandoening	aandoening	
Leukemie		3	1997	leukemie op 3-jarige leeftijd, is aan het herstellen
Botkanker		12	1992	Heeft 5 jaar geleden botkanker gekregen, is nu 17 jaar en genezen.
Leukemie	87	13	1987	was 13 jaar bij overlijden.
Leukemie		15	1987	10 jaar geleden, was toen 15 jaar, is nu genezen, woont er niet meer
Leukemie		16	1982	In 1982 gestorven, was toen 16 jaar
Hodgkin	85	kind	1985	meisje gestorven 12 jaar geleden aan ziekte van Hodgkin
Leukemie	?	17	?	gestorven aan leukemie
Hodgkin		17	1992	5 jaar geleden, is nu hersteld, was toen 17 jaar
Leukemie	82	26	1982	Overleden aan leukemie
Non Hodgkin		27	1997	Sinds 25-8-1997

Klachten over reproductie

Heel wat volwassenen (vnl. vrouwen) die in hun jeugd jaren in de omgeving van de oven gewoond hebben, hebben problemen met vruchtbaarheid en bij zwangerschap en geboorte.

Hun kinderen hebben een laag geboortegewicht, tijdens de zwangerschap dreigende prematuur, kinderen worden geboren met ernstige aandoeningen, enz. Wegens tijdgebrek hebben we dit niet nader kunnen onderzoeken.

Overzicht van meldingen betreffende kinderen met aangeboren afwijkingen

Kinderen met aangeboren afwijkingen zoals : zonder kleine hersenen, half middenrif, hartafwijkingen (ook ziekte van Steiner), dwerggroei (al dan niet levensvatbaar), embryonale afwijking, autisme, dubbele urineleider, niet sluitende maagklep.

Code	soort aandoening	jaar overlijden	leeftijd	Omschrijving
AA1	Embryonale afwijking	1996	0	Afwijking hart + gehoorgang zat dicht, gevolg van een embryonaal proces, het was niet erfelijk.
AA2	Mutatie	1995	3 d.	Slechts enkele dagen geleefd
AA3	Mutatie		1j 3m	achondroplasie, dwerggroei
AA4	Hartafwijking		1j 4m	Hartafwijking, ligt nu 6 weken in kliniek
AA5	Mutatie		3	niet erfelijk
AA6	misdeling embr. cellen		3	pylorusstenose (vernauwing maaguitgang)
AA7	reflux		2	maagklep sluit niet meer en niet ingedaalde teeltbal
AA8	Mutatie		8	autisme, genetische afwijking, niet erfelijk bepaald.
AA9	Half middenrif		12	kind met half middenrif geboren, niet erfelijk, wel aangeboren
AA10	dubbele urineleider		14	geboren met dubbele urineleider en niet ingedaalde teeltbal
AA11	Kindje gehandikapt		16	ziet er 8 à 9 jaar uit, achterlijk, gaat naar 't veer.
AA12	Mutatie	1986	0	ouders chromosonaal in orde, thanathofore dwerggroei, kindje dood geboren
AA13	aangeboren afwijking			kindje geboren met soort vlek op het hoofd,
AA14	hartafwijking		1m	kindje geboren met de ziekte van Steiner (=hartafwijking)
AA15	reflux		6	maagklep sluit niet meer en lijmoor.

Afvalverwerking en hergebruik en recyclage mogelijkheden

In de ons omringende gemeenten (rond de 5 MIWA-vennoten-gemeenten), is het te verbranden afval gereduceerd tot gemiddeld 50% in 6 jaar tijd (Sommigen haalden zelfs 70%, IBOGEM), dit door selectieve ophaling, afvalpreventie, afvalhergebruik en afvalrecyclage. Bij de MIWA-vennoten is het te verbranden afval in deze 6 jaar met slechts 18% afgenomen.

Medewerking aan een provinciaal afvalstoffenplan

MIWA weigert medewerking te verlenen aan een provinciaal afvalstoffenplan, op initiatief van de provincie Oost-Vlaanderen. Nochtans is deze medewerking verplicht volgens de vorige MIWA-milieuvergunning die tot 31 december 2003 geldig is. De huidige aangevraagde afvalverwerkingsactiviteiten kaderen dan ook totaal niet in een globaal plan voor afvalverwerking noch op provinciaal niveau noch op gewestelijk niveau

De inrichting is **onvoldoende omheind** (volgens VLAREM zou er een omheining moeten komen van 2 meter hoog) en niet of onvoldoende afgescheiden van het ernaast liggende containerpark.

Een groenaanplanting bestaande uit een strook van 5 m rondom het terrein ontbreekt.

Het terrein van de MIWA is niet afgesloten voor onbevoegden. Het hek staat bijna altijd open en meestal kan men ongehinderd het bedrijf betreden. De toegang tot het containerpark is dezelfde als de toegang tot de terreinen van de verbrandingsoven. Iedereen die toegang

krijgt tot het containerpark kan ongehinderd de terreinen van MIWA betreden. Er bestaat geen systeem van toegangspas en er is dus ook geen sprake van enige controle

Dit houdt ook in dat het terrein van de verbrandingsoven dient afgesloten te worden van het terrein van het containerpark, omdat deze milieuvergunning enkel slaat op de MIWA-afvalverbrandingsoven.

Volgens de milieuvergunning van 13 augustus 1998 art. 4 punt 29 dienen de inrijpoorten van de bunkerhall te worden voorzien van een automatisch systeem zodat zij uitsluitend geopend worden wanneer een vuilniswagen zich aanbiedt. Ik stel vast dat de inrijpoorten continue blijven openstaan. Dit veroorzaakt reukhinder bij de omwonenden en is in strijd met de bepalingen van de milieuvergunning.

De gescheiden ophalingen van huisvuil blijven bij MIWA ondermaats. Voornamelijk het GFT-afval (Groenten Fruit en Tuin) en het KGA-afval (Klein Gevaarlijk Afval) wordt nog niet gescheiden aan huis opgehaald. Op deze wijze wordt 30% van het afval totaal onnodig verbrand. Het gewicht van het te verbranden of te storten huisvuil is bij de MIWA-gemeentevennoten tussen 1991 en 1997 met slechts 18% gedaald terwijl dit bij de omliggende intercommunales gemiddeld met 47% gedaald is. Dit is volledig in strijd met de milieuvergunning van 13 augustus 1998 Art. 4 C 22 f) en met VLAREM-II art. 4.1.6.2 alsook art. 5.2.4 en 5.2.5 van VLAREA (Vlaams Reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer). Er bestaan ook andere en milieuvriendelijker afvalverwerkingstechnieken (scheiden- en vergisten) die daarenboven zelfs goedkoper zijn dan verbranden van afval

De gemeenteraad van Sint-Niklaas heeft een afvalstoffenplan goedgekeurd dat indruist tegen de VLAREA (Vlaams Reglement voor Afval) wetgeving. Volgens art. 5.2.5 is het vanaf 1 juli 2000 verboden om ongesorteerde huishoudelijke afvalstoffen te verwijderen door verbranding in een in het Vlaamse Gewest gelegen inrichting. **Het stedelijk afvalstoffenplan voorziet niet in de gescheiden ophaling van GFT (Groente, fruit en tuinafval), zodat deze fractie verder verbrand zal worden in de MIWA-verbrandingsoven.** De MIWA-oven moet immers gevoed worden.

Het niet afzonderlijk ophalen van de GFT fractie druist in tegen de VLAREA reglementering. In de huidige milieuvergunning wordt niet vermeld dat de exploitant van MIWA strikte aanvaardbaarheidscriteria voor de afvalstoffen dient te hanteren waarbij steeds dient gegarandeerd te worden dat de aangenomen afvalstoffen dermate zijn dat een hergebruik of een recyclage van deze afvalstoffen niet haalbaar is tegen een algemeen aanvaarde prijs. De verwerkingskostprijs voor GFT bedraagt ongeveer 2.800 BEF/ton terwijl verbranden meer dan 4000 BEF/ton kost. Naast de hogere kostprijs voor het verbranden van GFT is er natuurlijk ook nog de hogere belasting van het milieu die gepaard gaat bij het verbranden van GFT.

We begrijpen dan ook niet goed waarom het GFT verder verbrand wordt i.p.v. te composteren. De intercommunale MIWA is de enige intercommunale in Vlaanderen die nog geen plannen heeft om GFT gescheiden op te halen. Van de 28 intercommunales in Vlaanderen die aan afvalverwerking doen zijn er reeds 20 die GFT gescheiden ophalen. Van de overige 8 intercommunales zijn er 7 waarbij het gescheiden ophalen van GFT in een voorbereidende fase zit.

Er zijn echter GFT-verwerkingsmogelijkheden zat. De composteringsinstallatie van de intercommunale DDS (Dendermonde) heeft capaciteit over om het GFT van MIWA te verwerken. Ook de composteringsinstallatie van Interleuven heeft capaciteit over. De aanvoer van GFT kan in dit geval via schip gebeuren.

Verder betreuren we het dat er te weinig (of dikwijls geen) aandacht gaat naar :

- afvalpreventie (Sint-Niklaas heeft nog altijd geen afvalpreventieambtenaar)
- het huis aan huis ophalen van het KGA (klein gevaarlijk afval)
- het sorteren van het bedrijfsafval
- het stimuleren en het grootschalig uitbouwen van het kringloopcentrum

Nog een merkwaardige vaststelling. **De inwoners van de gemeenten aangesloten bij MIWA produceren het meeste restafval (afval dat dient verbrand te worden) van alle intercommunales in Vlaanderen.** Het Vlaamse jaargemiddelde bedroeg in 1999 176 kg/inwoner, bij MIWA bedroeg dit 261 kg/inwoner. Dat het beter kan bewijst de intercommunale interza (Zaventem). Zij staan op 110 kg/inwoner/jaar (slechts 42 % van MIWA).

Dr. Nic Van Larebeke schrijft in het tijdschrift milieu en gezondheid van dec.-april 2000 het volgende:

“Voor genotoxische kankerverwekkende stoffen bestaat er geen kritische drempel onder dewelke er helemaal geen effect op het erfelijk materiaal is. Het effect van opeenvolgende of verschillende blootstellingen is wellicht cumulatief of soms synergetisch.

Voor genotoxische carcinogenen bestaat er evenmin een kritische drempel onder dewelke er helemaal geen kankerverwekkend effect is. Ook in dit verband is het effect van opeenvolgende of verschillende blootstellingen wellicht cumulatief of soms nog groter (synergetisch). Van zeer groot belang is dat het kankerverwekkend effect van de blootstelling veel sterker stijgt met de duur van de blootstelling dan met haar intensiteit. Bij de inductie bij proefdieren van een tumortype dat spontaan zelden voorkomt, vermeerderde **een verdubbeling van de duur van de blootstelling de kans op kanker met een factor van plusminus honderd.**

Dat betekent dat de gevolgen van een chronische blootstelling aan zeer lage concentraties van vervuulende stoffen die voor de geboorte begint, relatief belangrijker kan zijn dan deze van een kortstondige blootstelling aan hogere concentraties later in het leven.”

In het gezondheidsonderzoek van 1998 uitgevoerd door de Werkgroep Milieu en Gezondheid in samenwerking met VLAM en enkele specialisten kwam duidelijk tot uiting dat de bewoners van de Mispelstraat, die er reeds meer dan 20 jaar woonden, momenteel 5 maal meer kanker voorkomt dan gemiddeld in Vlaanderen. Heel wat gezondheidsproblemen werden geïnventariseerd die mogelijks verband kunnen houden met de uitstoot van giftige stoffen door de MIWA-afvalverbrandingsoven.

In het verslag van de Bijzondere Onderzoekscommissie Rookgassen en Verbranding van 2 december 1998 staat dat “aan MIWA gevraagd werd om positief mee te werken met een blootstellingsonderzoek waarvan de commissie de waarde bevestigd om het gezondheidstechnisch aspect van de uitstoot uit te klaren. MIWA bevestigde de eigen initiatieven terzake.” **Tot op heden werd zo’n onderzoek (nog) niet opgestart.** Dit is duidelijk in strijd met de milieuvergunning van MIWA waarin duidelijk vermeld staat dat MIWA de voorschriften en de maatregelen geciteerd door de Bijzondere Onderzoekscommissie Baeyens strikt dient op te volgen en na te leven.

De exploitanten van de verbrandingsoven INDAVER te Beveren Waas (op 15 km. van MIWA) zijn bereid om met MIWA een structurele samenwerking op te zetten.

INDAVER kan het afval van MIWA onmiddellijk verbranden. Indien er bijkomend huishoudelijk afval bij INDAVER zou aangevoerd worden om te verwerken, zal INDAVER voor een deel van het bedrijfsafval dat nu verbrand wordt in de installatie andere oplossingen zoeken zodat het bijkomend huishoudelijk afval kan verwerkt worden. Begin 2000 heeft MIWA de vraag gesteld aan INDAVER wanneer en onder welke voorwaarden MIWA zou terechtkunnen in de verbrandingsinstallatie met energierterugwinning. Indaver kan en wil onmiddellijk het afval van MIWA verwerken. Miwa heeft dit voorstel afgewezen. (mededeling INDAVER 3 maart 2000). Het afval dat nu verbrand wordt bij MIWA kan gedurende een periode van sluiting worden verbrand bij de verbrandingsoven van INDAVER.

Wij moeten vaststellen dat MI-WA tot op heden geen enkel initiatief heeft genomen tav de gezondheidsproblemen die door de exploitatie van de MI-WA over veroorzaakt werden.

MIWA weigert nog steeds iedere medewerking met het provinciaal overlegplatform. Deze medewerking was een voorwaarde van de milieuvergunning van aug. 1998.

Al deze gegevens tonen duidelijk aan dat MIWA het niet zo nauw neemt met zijn bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering is ronduit amateuristisch. De enorme en dramatische ziektebeelden die zich voordoen bij de omwonenden als gevolg van de verbrandingoven zijn zeker een rechtstreeks gevolg hiervan. De omgeving is zo gepolueerd dat elke pollutie die erbij komt, hoe klein ook, de **ziekteverschijnselen exponentieel doet toenemen.**

De omgeving van MIWA is een uniek voorbeeld. In talrijke rapporten van VITO wordt de MIWA-oven nog steeds als schoolvoorbeeld aangehaald. De MIWA oven is immers ingepland in een woonwijk en in de omgeving is geen enkele andere industriële vervuiliingsbron. Vandaar dat VITO om het neerslagpatroon van een verbrandingsoven te bestuderen de omgeving van de MIWA-oven genomen heeft. Ook de talrijke gezondheidseffecten die er zich voordoen kunnen als dusdanig enkel en alleen aan de MIWA-verbrandingsoven toegeschreven worden.

De laatste milieuvergunning werd verstrekt zonder de gezondheidsproblemen te onderzoeken. Door de reeds sterk vervuilde omgeving en door de reeds zware accumulatie van toxische stoffen afkomstig van de MIWA-verbrandingsoven in het lichaam van de omwonenden is het totaal onverantwoord nog verdere gezondheidsbedreigende activiteiten uit te oefenen op deze site van MI-WA.

Temeer daar niemand de gevolgen kent van de mengeling van toxische stoffen die vrij komen op de gezondheid van de omwonenden. Normen zijn gemaakt voor het veilig laten functioneren van installaties in een niet vooraf vervuild gebied. Bij de MIWA-oven kennen we reeds een zware historische verontreiniging. Niet alleen van de bodem, maar reeds duidelijk aanwezig in het lichaam van de omwonenden.

De overheid heeft geweigerd tot op heden de aanwezigheid van deze toxische stoffen in het lichaam van de mensen te onderzoeken. Nochtans zijn heel wat mensen vragende partij voor zo'n onderzoek. De overheid heeft tot op heden nog geen grondig onderzoek gedaan naar de vervuiliingsgraad van de omgeving.

Daar de vervuilingsgraad van de omgeving niet voldoende is gekend en daar de aanwezigheid van toxische stoffen in het lichaam van de omwonenden niet gekend is, inzonderheid zij die er al meer dan 20 jaar wonen, kan geen enkele wetenschapper zeggen of er zich ja dan nee bijkomende gezondheidsklachten gaan voordoen bij de verdere exploitatie van de vergunde MIWA-inrichting.

Wij vinden dat een klasse 1 bedrijf totaal niet thuishoort in een woongebied, op minder dan twee km van het centrum van de stad Sint-Niklaas. **Daarom vragen wij in dit beroep ons het recht op een gezond leefmilieu te willen waarborgen, en de vergunning voor de exploitatie van elke vorm van afvalverwerking op de site van Mi-Wa te willen opheffen** onder meer voor :

- de toevoer, opslag en overslag van huishoudelijk restafval
- de toevoer, opslag en overslag van bedrijfsrestafval
- de toevoer, opslag en mechanische behandeling van bedrijfsafvalstoffen, grof huisvuil, houtafval en snoeihout.
- het lozen van afvalwater in oppervlaktewater.

Niemand kent de gevolgen op de gezondheid van de omwonenden indien men nog eens, in dezelfde omgeving als de verbrandingsoven, een vergunning zou verlenen voor de exploitatie van afvalverwerkingsinstallaties, en dit maar liefst voor de duur van twintig jaar ! Wij moeten leren van de lessen uit het verleden. Van MIWA heeft men steeds gezegd dat het een historische vergissing was deze locatie te kiezen. Men mag niet opnieuw dezelfde fout maken om nog eens op deze plaats voor twintig jaar afvalverwerking toe te staan.

Wij vragen ook een grondige studie, met conclusies en te nemen maatregelen over de totale verkeershinder (verkeersoverlast én hinder van de uitlaatgassen) van en naar de MIWA-site, met inbegrip met de aansluiting op de Vlyminckshoekstraat.

Ondergetekenden zijn omwonenden van MIWA, gelegen aan de Vlyminckshoekstraat te Sint-Niklaas.

Fred De Baere
Drielindenstraat 24
9100 Sint-Niklaas
☎ en fax : 03-766 12 02
E-mail : fred.debaere@pi.be

De Leeuw Kristine
Drielindenstraat 24
9100 Sint-Niklaas

Baert Willy
Vlyminckshoek 14
9100 Sint-Niklaas

De Backer Denis
Kleibekestraat 2
9100 Sint-Niklaas

De Kerpel Lieve
Kleibekestraat 2
9100 Sint-Niklaas

Speleman
Kleibekestraat 122
9100 Sint-Niklaas

De Beleyr Etienne
H. Consciencestraat 9
9100 Sint-Niklaas